

<http://misszio.lutheran.hu>

Híd

2013. II. szám

evangélikus missziói magazin

fókuszban a test

Tartalom

FÓKUSZBAN A TEST

- 3 Dicsőítsétek Istent testetekben!
- 4 Nőnek lenni jó
- 6 Kitekintés
- 7 Por, pára, érintés
- 8 Végtagok nélkül, mégis korlátok nélkül
- 10 A test egészsége
- 11 Ápolónő
- 12 Az egészség – teljesség
- 13 Könyvajánló
- 14 Testünk és lelkünk ablaka
- 16 „Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen”
- 17 Testleépítés
- 18 Te légy a keze!
- 20 „...A test nélkül a lélek – nincs értelme, se dolga...”
- 22 Az igazi kérdés, hogy kié – a test

ÉLŐ VÍZ

- 24 Hitvédelem – Vallási relativizmus
- 26 XX. századi hitvallóink – „Örülök, hogy Krisztusért szenvedhettem...”
- 28 Beszélgetés – Misszió: amit átéltem, továbbadom
- 30 Mi pedig láttuk – Küzdelem a lépcsőházban
- 31 Család – Laura
- 32 A Mesterről a sakkmesterrel
- 34 Hogyan tovább, egyház? – Józanul!
- 36 Tájéoló – Lélek-vándorlás
- 38 Tanuljunk egymástól! – Save as...
- 40 Belmisszió – Misszió – 1. rész
- 42 Misszió – KwaSizabantu
- 44 Istenkép – művészkép – Elvégeztetett!
- 46 Küldetésünk – Egy hálózati kulcsszereplő portréja 5.
- 47 Rejtvény
- 47 Énekem az Úr – Kicsinek lenni
- 48 Imádkozzunk! * Derű
- 49 Olvasói oldal
- 50 Hírek – A Missziói Központ hírei
- 51 Kapcsolatok – Néhány ajánlott szervezet, intézmény, szolgálat
- 52 Hirdetés – Balaton-NET

Dicsőítsétek Istent testetekben!

Különös dramaturgia részesei voltunk e lapszámunk készítésekor. Mikor összeállt a tartalom, sőt a felkéréseket is kiküldtük a szerzőknek, tudtam meg, hogy a kéz és láb nélküli evangélista, Nick Vujcic – aki évente több ezer meghívást kap a világ különböző országaiból – éppen hazánkba látogat. Ha valakinek helye van a testtel foglalkozó magazinban, akkor éppen ő az. (Nick Vujcicről szóló írásunk lapunk 8–9. oldalán található.)

A Nickkel töltött este újra meggyőzött arról, hogy az élő Istennel való személyes kapcsolat, együtt járás és élés életünk döntő kérdése. Mindent meghatározó lehetősége és ajándéka.

Különböző testekben élünk. Van törpe, óriás, sovány, kövér, beteg, egészséges, vonzó és riasztó test, de az ember valóját nem a külső jelenti. Ezzel nem azt állítom, hogy lényegtelen a külsőnk. Testünk meghatározottsága sok esetben befolyásolja életünket. Az ausztrál előadó, Nick is nyíltan beszélt keserveiről, harcairól, könnyeiről.

De tapasztalati tény az is, hogy korlátaink, hiányaink, fájdalmaink ellenére

is be tudja tölteni életünket, testünket Isten jelenléte, Szentlelke. E nélkül a legtökéletesebbnek látszó test is üres, de a legtörékenyebb is lehet az élő Isten lakóhelye.

Az emberiség elveszítette a teremtéskor kapott éltető Lelket, isteni részt. Ennek következtében minden visszajára fordult. A test a bűn, a halál és a gonosz eszköze, sőt szállása is lett. Ezért csúszik az emberi nem szélsőségeibe a testtel kapcsolatban is. Vannak, akik testüket lebecsülik, bántják, megterhelik, tönkreteszik, mások bálványozzák, istenítik. Tévedés, zsákutca mindkét gyakorlat.

A Biblia világosan tanít az Isten nélküli testiesség veszélyeiről, kilátástalanságáról, ugyanakkor határozottan állítja, hogy a teremtésben és az újjáteremtésben testünknek is van Istentől kapott méltósága, szentsége. „Ami testtől született, test az, és ami Lélektől született lélek az.” (Jn 3,6) **„Nem tudjátok, hogy testetek, amit Istentől kaptatok, a bennetek levő Szentlélek temploma...? Dicsőítsétek tehát Istent testetekben!” (IKor 6,19–20)**

Felmérhetetlen kárt okozott az egyházban a görög hatásra beszüremkedő testellenesség. Az egyház törvényeskedő, álszent prűdériával nézett le, ítélte el majdnem mindent, ami a testtel kapcsolatos, például a szexualitást, a szerelmet. A helytelen bibliaértelmezés természetellenes viselkedést eredményezett.

Amikor enyhült az egyház világi hatalma, vulkanikus erővel tört elő az emberekből az elfojtott testiség és szabadság. Ennek kicsúcsosodását élte meg a nyugati világ a hatvanas évek egyoldalú és gátlástalan szex-, drog- és rockkultuszában. Ez azóta is széles körben destruál és pusztít.

Nincs más megoldás ma sem, mint a megtérés Istennel, az élet forrásához, a test-lélek-szellem ember alkotójához. A Szentlélek általi újjászületésben kerül helyére minden, használhatjuk testünket a teremtésnek megfelelő rendeltetés szerint.

• SZEVEÉNYI JÁNOS

A Magyar Asszonyok Érdekszövetsége februárban médiapályázatot írt ki *Az élet: ajándék* konferenciához és kampányhoz kapcsolódóan. A gyermekvállalás kapcsán krízishelyzetbe kerülők problémáival foglalkozó cikkek, médiaanyagok között III. helyezést nyert munkatársunk, Erdészné Kárpáti Judit (balról a második) a Híd magazin 2012/1. számában közölt *Az élet választása hozza az áldást* című cikkével. A szerző a pénzdíjat a cikkben szereplő interjúalanyak ajándékozta fel.

A HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN előfizetése egy évre 1600 Ft
Megrendelhető az Evangélikus Missziói Központ elérhetőségein: tel./fax: 06 1 400 3057 (délelőtt hívható),
e-mail: evmis@lutheran.hu, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN – megjelenik negyedévente * 2013. 2. szám * Kiadó és szerkesztőség: Evangélikus Missziói Központ – Magyar Evangélikus Rádiómisszió, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu, honlap: <http://misszio.lutheran.hu>, számlaszám: 11716008–20157087 * Felelős szerkesztő és kiadó: Szeveényi János, e-mail: janos.szeveenyi@lutheran.hu, www.szeveenyijanos.hu, tel.: 06 20 824 5463 * Munkatársak: Balog Eszter, Erdészné Kárpáti Judit, Fehér Charlotte, dr. Garádi Péter, Kis Ferenc Balázs, Kovács László, Kóháti Dorottya, Szeveényi Jánosné, ifj. Zászkaliczky Pál * Grafikai tervezés, tördelés: Perl Andrea, Perl János (Kreatív Flotta Stúdió) * Nyomdai kivitelezés: Pauker Nyomdaipari Kft. * HU ISSN 1787–5749 * Egy szám ára 400 Ft, előfizetési díj egy évre 1600 Ft * Megrendelhető a kiadónál. Az Evangélikus Élet hetilapban elhelyezett példányok ingyenesek. Adományokat kérünk és elfogadjunk.

Nőnek lenni jó

„A csinos hölgyek? Formatervező körökben is természetesen úgy tartjuk, hogy a legszebb forma. Az összes kollégámat is, engem is; ez mindenkit inspirál.” – fogalmaz a Mercedes B-osztály formavilágát készítő fiatal tervező.

me: a női test formája ihletet jelent az autótervezéshez is, konstatom, bön-gészve az internetet, mikor is a testről szóló Híd magazinba kellene cikket írnom. Mint nő, természetesen a testben-lét női

vonatkozásairól kezdenek el száguldozni a gondolataim: leány, feleség, anya, női szépség, báj, harmónia, csinos termet, ragyogó szempár, fényes haj, üdeség, mosoly. Nőnek lenni jó, ezt mindig is tudtam, éreztem, és bevallom, soha nem akartam más lenni, mint ami lettem: nő. Édesanyámtól tudom, fel sem merült benne, hogy fia születik, lánynak várt, hát az is lettem, a legteljesebb békében és egyetértésben a Teremtőmmel, aki ezzel a feladattal, szereppel, sorssal ajándékozott meg.

Nőiségünk lényege sok összetevőből áll össze, egy szóval nem is írható le, de tény, hogy testünkkel való viszonyunk, korunk, éppen aktuális fejlődési szakaszunk, testünk változásai talán jobban foglalkoztatnak minket, mint a férfiakat. Sok fejtörést, aggodalmat, kishitűséget, kisebbségi érzést, de sok-sok örömet, sikert, élvezetet, önbizalmat, lelünköt is simogató élményt ad, ha békében vagyunk testi valónkkal.

Ennek örömeire előveszem a legfrissebb női magazint, hogy korunk női (test)képét illetően informálódjam. Csak hogy tudjam, mi megy 2013 tavaszán... Hát az, ami évek óta a média, a divat világában. S ami – attól félek –, megkeseríti, elbizonytalanítja a

kellő önismerettel és önbizalommal nem rendelkező nőket, illetve azokat, akik nem érznek biztos talajt a lábuk alatt. Csupa tökéletesre edzett testű fehérenműmóddell, hibátlan arcbr, smink, frizura, a le-barnult alakon valóban ragyogóan álló méregdrága ruhák, ékszerek, megkoronázva a magabiztosságot, nőiességet, érzékiséget hangsúlyozó rafinált parfümökkel. A botox és a szilikon ma már olyan „természetes” a fotókon, hogy fel sem tűnik.

A cikkek sem szólnak másról, mint arról, hogy mit kell tennünk azért, hogy testünk szép, ápolt, korát meghazudtolóan fiatal, ráncatlan, üde, feszes legyen, mit együnk és igyunk, hogy egy gramm felesleg se maradjon rajtunk a vésszesen közelgő (!) bikiniszezonra. Igen, a testünk minden porciáját munkába kell vennünk, s ha e lehetetlennül nagy és nem éppen olcsó vállalkozást sikerrel teljesítettük, akkor végre belső békével és derével elérkezünk célunkhoz, és boldogan élhetünk magunk és párunk, családunk, környezetünk legnagyobb örömeire. Ha összevetjük magunkat a média által minden létező csatornán sulykolt nőideállal, kevesen mondhatjuk el, hogy közel járunk hozzá. A női lét talán legfontosabb szerepéről, az anyaságról is

úgy olvasunk a sztárokról szóló cikkekben, hogy „a terhesség alatt felszedett kilóktól két hónap alatt megszabadult”. Valahogy nem jó ez így... **Akinek nincs biztos alapja, talaja, kapaszkodója, nagyon könnyen eltévedhet, és igen rossz irányba vihetik el látszólag ártalmatlannak tűnő, jó tanácsokat, tippeket adó (noha persze hatalmas vagyonekat megforgató iparágak által szponzorált) reklámok, cikkek, fotók, magazinok.**

Mivel mindenről, ami fontos, szó van a Bibliában, a keresztyén ember akkor jár el helyesen, ha a Bibliában kezdi el keresni a válaszokat. Nézzük, mit mond a Szentírás a női testről, pontosabban a szebbik nemről!

Amikor Isten megteremtette az embert, Évában nem csupán segítőtársat adott Ádám mellé, hanem a szépség, finomság, harmónia, báj is megtestesült benne. Hogy mennyire így van ez, arról rögtönözött bibliai kutakodásom is meggyőzőtt: jóformán alig találtam olyan igét a Szentírásban, ahol a krónikás egy bibliai hősnő bemutatásakor annak külső jegyeit ne említené. „*Az asszony szépsége felderíti férje arcát, és túltessz mindenben, ami szemet gyönyörködtet.*” (Sir 36,24)

Bizony, „*szépek az emberek leányai*”. Ezt olvassuk Ábrahám feleségéről, Sáráról, valamint az Ószövetség sok ismert főhősnőjéről: Rebekáról, Ráhelről, Vasti királynéről, Eszterről, Abigailról, Támárról, Betsabéról, és „*országszerte nem voltak olyan szép nők, mint Jób leányai*”. Az Énekek éneke szerzője így kiált fel: „*Ki ez a lány? Úgy ragyog, mint a hajnal, szép, mint a holdsugár, tiszta,*

mint a fénylő nap, ámulatba ejtő, mint egy zászló-erdő.” Semmi kétség: minket, nőket az Isten egy olyan ajándékkal is megjutalmazott, amelyet nem árt időről időre tudatosítani magunkban, és örülni, hálásnak lenni érte.

Ugyanakkor a Biblia nagyon határozottan megfogalmazza azt az igazságot is, hogy a szépség, ha nem társul belső értékekkel, ha lelketlen, istentelen, üres, léha, akkor bűnbe viszi a test tulajdonosát is, és azt is, akit e szépség megszedít, ettől óvakodni kell: „*Ne vigyen veszedbe az asszonyi szépség, ne is kíváncsozz utána sohase.*” (Sir 25,21) És: „*Takaros asszonytól fordítsd el az arcod, és ne nézess szépséget, amely nem illet meg. Sokakat tönkretett már az asszonyi szépség, mert mint a láng, felgyújtja a vágyat.*” (9,8) Afelől se legyen kétségünk, hogy a szentírók is tudták: a szépség akkor nyilvánul meg a legméltóbb módon, ha ízléssel párosul. Lehet, hogy a legelső „divattanácsot” olvassuk a Példabeszédek könyvében: „*Mint dísznő orrában az aranykarika, olyan a szép asszony, ha nincs jó ízlése.*” (11,22)

Összegezve tehát, nőként érezzük magunkat megajándékozottnak, és mértékkel, ízléssel éljünk mindazzal a lehetőséggel, amely által kiteljesedhetünk női mivoltunkban. A túlzásokba esés az élet egyetlen területén sem hoz áldást, ezen a téren sem. Aki minden nap azzal a bizonyossággal kel fel és tud a tükörbe nézni, hogy Isten számára mindennél drágább és értékesebb teremtmény, és hogy a belső, lelki béke, a bűnököt Istennél letenni tudó hit járja át, az hálával fog tudni tekinteni a testi létben megnyilvánuló valamennyi szépségre, és megbocsátó, elfo-

gadó tud lenni azzal a valósággal, hogy a test mulandó, öregszik, nem hibátlan, nem tökéletes, de mégis csodálatos ajándék. És ha a test elmúlik, a lélek akkor is tovább él, mert ideiglenes otthonából kilépve örök hazájába tér vissza.

Igen, kedves autótervezők, köszönjük, hogy ihletet merítenek, a lényeg azonban mégis ez: „*Csalóka a báj, mulandó a szépség, de az Urat féltő asszony dicséretre méltó.*” (Péld 31,30).

• KŐHÁTI
DOROTTYA

Női szépség a Bibliában

1Móz 24,16 – A leány igen szép arcú volt, hajadon, akinek férfival még nem volt dolga. Lement a forráshoz, megtöltötte a korsóját, és feljött.

Eszt 2,7 – Ő gyámja volt Hadasszának, azaz Eszternek, nagybátyja leányának, mert nem volt neki sem apja, sem anyja. A leánynak termete is, arca is szép volt.

Jób 42,15 – Országszerte nem voltak olyan szép nők, mint Jób leányai.

Péld 11,22 – Mint dísznő orrában az aranykarika, olyan a szép asszony, ha nincs jó ízlése.

Péld 31,30 – Csalóka a báj, mulandó a szépség, de az URat féltő asszony dicséretre méltó.

Énekek 4,1 – De szép vagy, kedvesem, de szép vagy! Szemeid galambok fátyolod mögött. Hajad olyan, mint egy kecskenyáj, mely Gileád hegyéről hullámszik alá.

Énekek 4,7 – Mindened oly szép, kedvesem, semmi hibád sincsen.

Énekek 6,10 – Ki ez a lány? Úgy ragyog, mint a hajnal, szép, mint a holdsugár, tiszta, mint a fénylő nap, ámulatba ejtő, mint egy zászlóerdő.

„Nagy nézőközönséget lehet begyűjteni például egy sztriptíze, amikor is egy nő levetkőzik a színpadon. Ám tételezzük most fel, hogy egy olyan országba kerültünk, ahol egy egész színházat lehet megtölteni pusztán azzal, hogy egy lefedett tálcát viszünk a színpadra, s aztán lassan felemeljük a fedőt, hogy mindenki lássa, még mielőtt a világítás kialszik, hogy a tálon egy ürüborda vagy egy darab sonka van; vajon nem gondolnánk-e, hogy ebben az országban valami nincs rendben az étel utáni vágygal? És nem gondolná-e mindenki, aki egy idegen világban nőtt fel, hogy valami hasonló furcsaság van közöttünk is a szexuális ösztönállapottal kapcsolatban?” (C.S. Lewis: *Keresztény vagyok, Harmat Kiadó, 2006*)

„A test egészségesen tartása kötelesség. Különböző elmék sem lehet erős és tiszta.” – *Buddha*

„A fizikai fittség nem csupán az egészséges test érdekében kulcsfontosságú, hanem a dinamikus és kreatív intellektuális tevékenységnek is az alapja.” – *John F. Kennedy*

„Abban a pillanatban, amint minden emberi test templomában Istent magát veszem észre, amikor tisztelettel for-

dulok minden ember felé és Istent látom bennük: ez az a pillanat, amikor minden fogságból megszabadulok, a kötelek lehullanak és szabad leszek.” – *Swami Vivekananda (hindu szerzetes)*

„Úgy tekint magadra, mint testtel rendelkező lélekre, és ne mint lélekkel rendelkező testre!” – *Wayne Dyer (amerikai önfeljesztő és motivációs előadó)*

„Egy ház akkor válik otthonná, ha táplálék és tűz is található benne a test és az elme számára egyaránt.” – *Benjamin Franklin*

„Semmi sem teszi tönkre a testet úgy, mint az aggodalom; ségyellje magát mindenki, aki hisz Istenben és bármi felől is aggódik!” – *Gandhi*

„Némely betegem valójában a testébe üríti fertőzött gondolatait.” – *Zachary Bercovitz (amerikai orvos)*

A TEST-LÉLEK PROBLÉMA az elme-filozófia klasszikus problémája. Mindennapi tapasztalatunk alapján a

legalapvetőbb megállapítások közé tartozik, hogy az ember testből és lélekből áll. A kettő viszonyából fakadó problémakört nevezik test-lélek problémának. Ez, az egész filozófiatörténeten végigvonuló probléma olyan kérdéseket vet fel, mint például: Hogyan hat egyik a másikra? A lélek hat-e egyáltalán a testre? Hogyan kapcsolódik a lélek a testhez? Vajon a lélek testtelen-e? Azonos vagy különböző természetűek-e?

ELMÉLETEK:

Dualista, azaz a test és a lélek különálló. Egyesek szerint hatnak egymásra, mások szerint egymással párhuzamosan futnak, és nem is képesek hatni egymásra. Megint mások szerint ha fellép valamilyen kölcsönhatás a kettő között, az Isten beavatkozása; illetve még egy álláspont szerint csak a test hat a lélekre.

A monista elmélet szerint a test és a lélek lényegében nem különbözik egymástól. Ezen belül az egyik vélemény azt állítja, hogy csak lélek van (így hát a test is lélek), a másik, hogy egyvalami van, aminek két megjelenési formája a test és a lélek, a harmadik pedig, hogy csak az anyagi természetű rész, azaz a test létezik. – http://hu.wikipedia.org/wiki/Test-l%C3%A9lek_prob%C3%A9ma

KFB

Por, pára, érintés

Bőr, érintés: test

Azt olvastam nemrég, hogy a bőrünk a legősbibb szervünk, és ehhez szorosan kapcsolódva a tapintás a legkorábban kialakuló érzékünk. Ezzel kezd kommunikálni legelőször a magzat az őt körülvevő környezettel. Például a hangingereket is vibráció formájában érzékeli a magzatvíz hullámzásán keresztül. A többi érzékszerv is belőle alakul ki, működésükhöz is háttérül szolgál: gyakran a tapintásra hagyatkozunk, ha meg akarunk győződni arról, hogy más érzékeink nem csaltak-e meg bennünket. Ez a kapcsolat a szinesztézia jelenségében is tetten érhető, amely során egy érzékszervünkkel észlelt jelenség felidéz egy másik szervvel észlelhető érzést.

A korai életszakaszok testi érzékletei megőrződnek az idegrendszerben, így meghatározhatják a későbbi testi élményeket: van, aki biztonságosnak és testi-leg is kellemesnek éli meg az érintést, az ölelést, a testi közelséget, mások ellenben fullasztónak, fenyegetőnek, elnyelőnek találják. Egyes szakemberek ebből arra következtetnek, hogy létezik az agyon kívül, a szövetekben tárolt „testi emlékezés”. Erre olyan testi érzeteket, fájdalmakat vagy más testi tüneteket hoznak fel példának, amelyek azokon a testrészekben, bőrfelületeken jelennek meg, ahol a testet valamilyen trauma érte.

Bőrszövet: képfelület

Képzőművészeti munkáim a bőrfelszínhez hasonlóan működnek. Ahogy érintem: simogatom, kaparom őket, testi emlékezetté válnak, miközben testévé lesznek az érzelmeimnek, gondolataimnak.

Az 1Mózes 1,26–27 és 2,6–7 szerint az ember is képmás, akiknek a testét Isten porból, párából formálta, és az élet

lélegzetét lehelte belé. A képeim létrejöttéhez hasonlóan én is magamon hordom azokat a gondolatokat, érzelmeket, melyeket Isten éppen akkor gondolt, érzett, amikor engem formált. Ahogyan Dávid fogalmaz a 139. zsoltár 16. versében: „*Alaktalan testemet már látták szemeid; könyvedben minden meg volt írva, a napok is, amelyeket nekem szántál, bár még egy sem volt meg belőlük.*”

Témáim legtöbbször életesemények, gyakran a sebezhetőség, sebzettség nézőpontjából közelítve. Az alkotói folyamatban szimbólumokat, ősképeket keresek, a bennük rejlő feszültséget az átalakulás lehetőségével, amely a konfliktus és trauma sajátja is. Ezek a számomra is ismeretlen tartalmak az alkotás során bomlanak ki, segítenek a már ismert dolgokat előremutatón módon újraértelmezni.

A sebzettséghez, a magaméhoz és másokéhoz is Jézusban kapcsolódom. Benne, vele tudok közel menni azokhoz a részeimhez, amiket magam elől is elrejtettem. Ő az, akiben átalakul a szenvedés örömmé. Minden, ami erre felé visz, az Ő visszatükröződése. Egy érintésben, ami lehet akár egy kép is.

• DELI ESZTER KINGA
a szerző képzőművész

Bibliográfia:

Belting, Hans: *Kép-antropológia,*

Kijarat Kiadó, 2007

Kast, Verena: *Változás és megújulás,*

Európa Kiadó, 2012

Loszev, Alekszej: *A mítosz dialektikája,*

Európa Kiadó, 2000

Megyeri Zsuzsanna: *Érintettek és érinthetetlenek,*

HVG Extra Pszichológia, 2013/01

http://www.mommo.hu/media/A_test_emlekezete

Hasonlóan ahhoz, ahogyan a testem a lelmem élő ábrázata, gondolataim, érzéseim testét a műveim képezik.

Végtagok nélkül, mégis korlátok nélkül

„Amikor Istennek odaadod a holnapodat, és ragaszkodsz az Ő ígéreteihez, boldog leszel!”

Aprilis 18-a és 20-a között Magyarországra látogatott *Nicholas James Vujicic*, aki 1982-ben Ausztráliában született szerb emigráns szülők gyermekeként. Nemzetközi hírvédikátor, motivációs tréner. Előadásainak témái a fogyatékoság, a keresztyén hit, a remény, hogy nincs olyan élethelyzet, amelyből ne lenne kiút egy teljes örömmel megélt élet felé. Születésekor derült ki, hogy tetraamelia szindrómában szenved, vagyis karok és lábak nélkül jött világra.

Számvitelt és pénzügyi tervezést tanult. 19 éves korában kezdett prédikálni és előadásokat tartani iskolákban és egyházi rendezvényeken. Jelenleg Kaliforniában él. 2012-ben feleségül vette a malajziai származású Kanae Miyaharát. Gyermeük, Kiyoshi James Vujicic, 2013. február 13-án született.

Itt tartózkodása alatt Budapesten, Debrecenben és Pécsen tartott előadásokat. A rendezvénysorozat teljes bevételéből Magyarország első passzív ház közintézménye épül fel, mely fogyatékos embereket segít önállóságra és lakhatási lehetőséget nyújt számukra. A lakóotthon Óbudán, várhatóan 2013 decemberében kezd meg működését.

Nick Vujicic a Nem Adom Fel Alapítvány, a Szeretet a Válasz Közhasznú Egyesület és az Ez Az a Nap! Szervezőiroda meghívására látogatott Magyarországra. 19-én az este 7 órakor kezdődő előadás már nem az első volt aznap. Budapesten eredetileg egy alkalmat szerveztek, de a jegyek pillanatok alatt elfogytak.

Láttuk, tapasztaltuk, hogy ők igenis értékesek, tudnak adni, tudnak alkotni, tudnak örömteli, teljes életet élni. Óriási erő, reménység és szeretet sugárzott belőlük.

Nick Vujicic hitelesen tett bizonyítást arról, hogy aki Isten kezébe teszi az életét, annak nincs többé lehetetlen. Ő egy „nemadomfel-ember”, nem szupermen,

hanem harcos. Elmondta, hogy hogyan változott meg az élete, hogyan él végtagok nélkül, mégis korlátok nélkül. Ez nem azt jelenti, hogy neki nincsenek problémái, szomorú napjai. Ugyanolyan életet él, mint bármelyikünk, de az a tudat, hogy Isten vele van, alapjaiban változtatta meg az életét.

Az orvosok azt mondták róla, hogy reménytelen eset. Sohasem fog iskolába járni, tanulni. Ma mégis jár, ugrik, úszik, és egyetlen kézfejnyi kicsi lábával, melyen két ujj van, negyvenhárom szót tud egy perc alatt legépelni. Hívó szülei szerették és biztatták, hogy nagyszerű életet élhet. Szívébe plántálták a szeretet, az igazság és a reménység magjait, melyek Nick szívében fává nőttek. Ha hazugságot ültetünk el, az is fává tud nőni. Bár szüleitől azt hal-

Azért kell hálásnak lennünk, amink van, nem pedig dühösnek azért, amink nincs.

lotta, hogy Istennek terve van vele, 8-10 éves kora körül mégis nehéz időszak következett. Látna a többi embert, azt gondolta, róla Isten megfeledezett. Csak arra tudott gondolni, hogy mennyi mindentől fog kimaradni. A bibliai csodákat olvasva kezéért és lábáért kezdett imádkozni, de Istennek más terve volt vele.

A hazugságok: „egyedül maradsz”, „alkalmatlan vagy normális életre”, „add föl!” – egy időre eltávolították Istentől. A legrosszabb, amit tehetünk, ha feladjuk. Tízévesen úgy érezte, hogy nincs remény. Többször megpróbálta a fürdőkádba fojtani magát.

De Isten valóság! Reményre van szükségünk, akkor tudunk pozitívak lenni. Azért kell hálásnak lennünk, amink van, nem pedig dühösnek azért, amink nincs. Vannak negatív emberek, akik azt mondják: úgysem fog sikerülni. A Biblia viszont azt mondja, hogy *minden* javukra van azoknak, akik Istent szeretik. Arra várunk sokszor, hogy a kö-

rülményeink megváltozzanak. Nick végtagokra vágyott. Mások azt gondolják, akkor lesznek boldogok, ha több pénzük lesz, nagyobb házuk, ha megházasodnak, vagy jobb munkát kapnak. De aki egyedül boldogtalan, az a házasságban is boldogtalan lesz. Nem karokra, lábakra és egyebekre van szükségünk, hanem békére, erőre, célra.

Tizenévesen Nick átadta Istennek az életét, amikor megértette, hogy nem ő az egyetlen, akinek komoly nehézségei vannak. Elolvasta János evangéliumának 9. fejezetét, amelyben Jézus Krisztus találkozik egy születése óta vak emberrel. Az emberek azon kérdésére, miért született így ez az ember, Jézus azt feleli: *Azért, hogy nyikvánvalóvá váljanak rajta keresztül Isten tettei.* Életének célja és értelme végül az

lett, hogy beszéljen embertársainak Isten szeretetéről.

„Minden ember bűnben születik. Aki ezt nem hiszi, nézze meg, mit csinál két kétéves gyermek, ha egyetlen játékot adnak nekik. Ha csak gyűlölünk valakit, azért nem jár börtön, de Isten azt is látja. A gyűlölet egyenlő a gyilkossággal, mert akit gyűlölök, azt a szívemben megöltem. Ezért halállal kell fizetnem. Ha elhiszem, hogy Jézus meghalt helyettem, az én bűneim miatt, és megbánom, elhagyom a régi útjaimat, akkor van bocsánat Istennél. Akkor eltűnik az, ami Tőle távol tartott. Ismerni Istent nem egyenlő a templomba járással” – hangzott el a péntek esti biznyságtételben.

Isten nem úgy tesz csodákat, ahogyan várjuk. Ezt jól példázza a következő történet, amit Nick elmondott:

„Hét évvel ezelőtt egy ilyen előadás után odajött hozzám egy édesapa a kicsi gyerekeivel, aki ugyanilyen volt, mint én. Mind a négy végtagja hiányzott, és én arra gondoltam, hogy ő is keresztül fog menni mindazon, amin én is. Kicsúfolják, kiközö-

Fotó: Nagy Miklós

sítik, félni fog, depressziós lesz és magányos. Eszembe jutott, hogy gyerekként mennyire vágytam arra, bárcsak lenne valaki, aki ilyen, mint én, eljönne és láthatnám, hogy neki van reménye – akkor nekem is lenne. Én lettem ilyen ember az ő számára. Amikor hatéves lett ez a kisfiú, elmentem az iskolájába. Miután ott beszéltem, ő lett a legmenőbb gyerek a társai között. Én Isten tervét szeretném megélni, az Ő küldetését teljesíteni. Már nem végtagokra vágyom. Sokkal inkább arra, hogy majd egy napon a mennyben találkozom ezzel a fiúval, Daniellel, aki majd odaszalad hozzám és azt mondja: köszönöm, hogy segítéttél, hogy tudjam: engem is szeret Jézus.”

• A. L.

A könyvek megrendelhetők, megvásárolhatók a Harmat Kiadónál és a Huszár Gál Könyvesboltban.

A XXI. században is meg kell találnunk a választ arra a kérdésre, hogyan tekintsen egy hívő ember a testre? Eszembe jutnak olyan szószerkezetek, gondolatok, mint például: „a test bűnei”, a „testi kívánságok”, vagy éppen az „ép testben ép lélek”, „a test a Szentlélek temploma”.

A test egészsége

Árpád-házi szentek, aszkéták a hagyomány szerint különböző módon sanyargatták testüket azzal a céllal, hogy ezáltal közelebb kerülhetnek Istenhez. Manapság azonban inkább a másik véglettel a testiségnek, a hedonizmusnak, az egészségnek, a tökéletességnek egyfajta bizarr kultuszával találkozunk, amely már nem tud és talán nem is akar mit kezdeni a szenvedéssel, fogyatékos-sággal, halállal.

Hívó orvosként szeretném megosztani gondolataimat a teljesség igénye nélkül. A cikkben az Újszövetségben használt fogalmak szerint az embert mint test (szóma), lélek (pszükhé) és szellem (pneuma) egységét értelmezem, ahol a lélek: az ösztönök, a gondolatok, az érzelmek, míg a szellem az Istennel kapcsolódó részünk, amely örök; ennek funkciói a hit, az imádat, az Isten megértése, a lelkiismeret és

ideális esetben az emberi élet irányítása.

A WHO (Egészségügyi Világszervezet) az egészséget testi, lelki és szociális jólétként határozza meg, kihangsúlyozva, hogy az egészség nem pusztán a betegség hiánya. Tudjuk, hogy az Isten békessége (salom) sem pusztán a háború hiánya, hanem annál sokkal több. *Chris Steyn*, a Keresztyének az Egészségügyben Szervezet (HCFI) vezetője szerint az egészség az, amikor az ember teljessége – teste, lelke, szelleme, szociális kapcsolatai és a teremtet világgal való kapcsolata is – Isten békességébe (salom), harmóniájába kerül.

Mit jelentenek ezek a hétköznapi napokban?

Ha a lélek beteg, a test is megbetegszik:

Sokat beszélünk pszichoszomatikus betegségekről, amikor valamilyen lelki ok,

leggyakrabban a tartós stressz mellett, hogy lelki bajokat eredményezhet, testi betegséget is okoz. Gyomorfekély, bélbetegségek, de akár fertőző, allergiás vagy éppen daganatos kórképek hátterében is kimutatták a lelki tényezők fontosságát.

Ha a test beteg, a lélek is megbetegedhet:

Egy kedves páciensem derék- és csípőbetegség okozta fájdalmak miatt nem tudta ellátni a munkáját. Tartós betegállományba került. A csípőműtét után a gyógyulás a szokásosnál lassabb volt, szövődmények léptek föl. A munkahelyén emiatt nem tartottak rá igényt, de a korai nyugdíjazás helyett számára méltánytalan módon álltak hozzá. A krónikus stressz miatt depresszió és szorongás alakult ki, korábban enyhe magasvérnyomás-betegsége súlyosabbá vált. Jelenleg otthonából nem mozdul ki, gyakran vannak öngyilkossági gon-

dolatai. Legutóbbi alkalommal megkérdeztem, hogy hisz-e Istenben (szelleme állapotát akarva feltérképezni). Elmondta, hogy korábban hitt, az utóbbi időben viszont, amióta ilyen rosszul van, ezt nem gyakorolja, bár tudja, hogy Isten létezik. A testi és lelki teendőknél túl ennek a páciensnek lehetett beszélni Isten szeretetéről és biztattam, hogy rendszeresen imádkozzon, mint régen. A teste és a lelke megbetegedett, és a szellemét sem használta, nem ápolta az utóbbi időben. Isten helyreállítása, gyógyítása azonban remélem, el fogja végezni azt, amit emberileg, orvosilag eddig nem sikerült elérni.

Egészséges dolog a hit

Az elmúlt 40-50 év orvostudományi kutatása egyértelműen igazolja, hogy azok az emberek, akik belső meggyőződésből hisznek Istenben és a hitüket gyakorolják, a legkülönbözőbb betegségekből

jobban és gyorsabban gyógyulnak, várható élettartamuk hosszabb. Több ezer tudományos közlemény foglalkozik a témával. A hit és ezáltal szellemünk helyes működése szükséges az egészséges élethez. Isten komolyan gondolja, hogy testünk a Szentlélek temploma, amelyre kívül és belül is féltő gonddal kell vigyáznunk, hogy aki ezt látja, a benne lakó Szentlélekkel is találkozhasson. Keresztyén orvosként csodálatos ezt ismerni, és ilyen módon kezelni a rászorulókat. Az azonban még ennél is csodálatosabb, hogy Jézus Krisztusban Isten örök élettel ajándékozott meg minket.

Egy haldokló fiatal barátom mondta nekem ráktól összeaszott, megtört testében, fájdalmak között: „**Gábor, meggyógyultam! Isten megmutatta nekem a gyógyult, megdicsőült testemet! Ő győzött, nem a rák.**” Nem sokkal később az Úr Jézus eljött érte és átvitte az

örök otthonába, ahol meggyógyult, tökéletesen egészséges testben dicsőíti Istent.

Jézus Krisztus nagyon sok embert gyógyított meg testi betegségből, és tanítványait is figyelmeztette, hogy legyenek érzékenyek, irgalmasok az alapvető fizikális szükségletekben szenvedők iránt. A Megváltó szolgálatának a célja természetesen ennél több volt, örök életet ajándékozott azoknak, akik hisznek őbenne, de szeretetét, gyógyítását nem vonta meg a bajban, betegségben levőktől.

Meggyőződésem szerint fontos, hogy testünket mint Isten egyik legcsodálatosabb ajándékát becsüljük meg, ápoljuk, gondozzuk. Fontos szerepét így tudja betölteni: lelkünkkel és szellemünkkel teljes összhangban Isten dicsőségére, környezetünk javára és a mi örömünkre élni.

• DR. GYŐRI GÁBOR
házi orvos

Berda József

Ápolónő

Gyarló vagy s mégis szeplőtlen a te szemérmes hivatásodban. Szennyt és váladékot takarítasz utánam s a többi tehetetlen beteg után s mindezt oly emelkedett alázattal míveled, hogy még a bamba közömböst is ámulatba ejti. Oly ritka tünemény vagy, hogy csak lehajtott fővel köszönhetlek téged, ki jóval és gonosszal szemben egyaránt a hősi emberség ragyogó példája vagy. Ha van igazi áldozatosság: téged illet annak legdicsfényesebb koszorúja, – boldog mániákusa te az önemésztő, soha ki nem merülő sugaras szeretetnek, melynek gazdag jegyese vagy te a halandók között.

Az egészség – teljesség

Pápai Páriz Ferenc már 1680-ban a *Pax animae*, azaz *A lélek békéje* című könyvében ezt írta:

„Hogy a test jól szolgálhasson a léleknek, szükség, hogy a lélek is legyen jó igazgató mestere nékie, oltalmazza azt nagy szorgalmatossággal”. Erről az alapszabályról a XXI. századi ember megfigyelhető. Mert az egészség nem a testünk állapota csupán, hanem az egész emberé. Ha csak a testet ápolom, s a lélekkel nem törődöm, üres leszek az

életem. Ha pedig csak a lélek szépségét kutatom, s közben elhanyagolom testem egészségét, a szenvedések rabszolgája leszek.

Az ember részekre szabdalva értelmezhetetlen, mivel egészség. Négydimenziós lény, aki az anyagi és társadalmi világban külsőleg, személyiségében és Istennel való kapcsolatában pedig belsőleg értelmezhető. Csak akkor érzi jól magát, akkor egészséges, ha mind a négy kapcsolata – a világgal,

Az egészség az egész ember állapota, a test és a lélek harmóniája. Testi bajaink lelkünk betegségére, lelkünk betegségei testünk gondozatlanságára vezethetők vissza.

Istennel, a felebaráttal és önmagával – harmonikus. A magyar nyelv egészség szava jól érzékelteti ezt a teljességet. Akkor vagyok egészséges, ha harmóniában élek Istennel és emberekkel, a teremtett világgal és önmagammal. A testem egészségét ezért nem a gyógyszerek vagy csodatevő praktikák hozzák létre, hanem a teljes emberi létem harmóniája. Ha beteg vagyok, nem elég a rosszul működő szerveimet jó állapotba hozni, hanem az egész emberségem harmóniájához kell visszatérni. Ehhez a hit segít hozzá.

A hit nem gyógyszer. Nem gyógyít, hiszen a hívő emberek is megbetegszenek, fájdalmakat hordoznak, és éppen úgy meghalnak, mint akik hit nélkül éltek. A hit kapcsolat az élet forrásával. Annak a felismerésén alapszik, hogy nem a mi birtokunkban van az élet, hanem Istentől kaptuk mint talantumot, és el kell vele számolnunk. A hit segít hozzá, hogy felelős módon gazdálkodjunk azzal a kincsel, amit Istentől kaptunk.

Ez nem valamilyen elméleti tételen való hit, annak megállapítása, hogy valami igaz, hanem bizalom valakiben, aki létünket létrehozta. Így hinni viszont csak a személyes Istenben lehet, akinek léte túlér a mi korlátozott lehetőségeinken. Ez viszont azt jelenti, hogy hitünk életünknek egy éppen olyan szükségszerű feltétele, mint a táplálkozáshoz szükséges élelem, a levegő vagy

a víz. A történelem során még soha nem tudtunk ennyit az emberi élet, a testi egészség titkáról, és soha nem tettünk annyit az egészségünk ellen, mint ma. Létünk négy dimenziója került szembe egymással. Az élethez szükséges harmóniát veszítettük el. A spirituális elszakadt a materialistól, a szociálistól, vagyis biológiailag helyre akarjuk állítani az egészségünket, de a betegséget kiváltó pszichés okokat cipeljük magunkkal. Istennel és a másikkal haragban vagyunk, és nem vesszük észre, hogy ez az egészség hatékony rombolása. Valamiféle materiális üdvösségről álmodozunk. Arról, hogy biológiai, szociológiai eszközökkel vagy valami csodálatos pszichológiai tréninggel legyőzzük a betegségeket, a halált és az elmúlást, és létrehozuk azt az országot, ahol nem lesz gyász és fájdalom, hanem minden célszerűen működik.

Ma sokszor a vallásos emberek is elfelejtik, hogy a hitükre nem Istennek, az egyháznak, a papoknak vagy valami-

lyen szervezetnek van szüksége. A hit a mentális egészségünk szükséges velejárója. Hit nélkül nem vagyunk teljesek, egészségesek. Hiába tartjuk be kínos pontossággal az egészség biológiai szabályait, ha elveszítettük Istennel, a másik emberrel vagy önmagunk belső emberével a harmóniát. A legegészségesebb étrend sem pótolja a másik emberrel való békés kapcsolatunkat, nem csendesíti le szívünk háborgó tengetét. Ezért az egészség az egész ember békéje. Nem elég a betegség materiális okait megszüntetni, az egész embernek kell meggyógyulni. Az sem igaz hit, hogyha valaki csak az Istennel való kapcsolatát akarja ápolni, rendben tartani úgy, hogy a test egészségére, vagy a másik emberrel való kapcsolatára nem ügyel. Isten egésznek teremtette az embert, az egész embert akarja megváltani, megszabadítani a bűn és a halál fogságából. Az Istentől ihletett Szentírás ezért az egész ember útikalauza. Benne épp úgy találunk tanácsokat testi

életünkre, mint a lelkiekre, az Istennel és a másik emberrel való kapcsolatunkra, mint a hit alapvető dolgaira. A Biblia az egész ember könyve, mert boldogok is csak úgy lehetünk, ha egészségesek, egészségesek vagyunk.

• SZIGETI JENŐ
habil. egyetemi tanár
teológiai doktor
a történettudományok (néprajz)
kandidátusa

Könyvajánló

Dr. Nagy Gyula: Az egyház mai tanítása
 (Evangélikus Sajtóosztály, Budapest, 2000)

Evangélikus dogmatika két kötetben. A keresztyén tanítás alapkérdéseivel foglalkozik. Az olvasó figyelmébe ajánljuk az első kötet harmadik fejezetét, mely kapcsolódik az aktuális fókusztemához: a testről, a lélekről és az emberről olvashatjuk a Szentírás magyarázatát.

Naszádi Krisztina - Nemes Ödön: Párbeszéd az öregeséggel
 (Harmat Kiadó, Budapest, 2010)

Meg lehet-e élni az öregedést is szabadon, örömmel és szeretettel? „Istennel folytatott párbeszédet. Rajtam múlik, hogy valamit, amit Ő hoz az életembe, szabadon vagy kényszerből fogadom-e el” – vallja az idős jezsuita. „Ez a hozzáállás segített rádöbbenem az idősor új lehetőségeire, és világgossá vált előttem, hogy az öregedés nem tragédia, hanem új kihívás. Nemhogy nem zárultak be az ajtók, de teljesen újak nyíltak meg előttem.”

Don Meredith: Lesznek ketten egy test
 (KIA Kiadó, Budapest, 2002)

Mit lehet tenni azért, hogy egy házasság ne válással végződjön? Hogyan lehet elkerülni a házasságban rejlő csapdákat? Ezeket elemezve a Biblia alapján ad tanácsot a szerző a buktatók elkerülésére. Kiknek szól a könyv? Házaspároknak, jegyespároknak, válófélben lévőknek, és mindazoknak, akik boldog házasságban akarnak élni.

Joachim Bauer: A testünk nem felejt - Kapcsolataink és életmódunk hatásai génjeink és idegrendszerünk működésére
 (Ursus Libris Kiadó, Budapest, 2011)

Valóban öröklött génállományunk határozza meg döntő mértékben sorsunk alakulását? Hazájában alapművé vált könyvében Joachim Bauer határozott nemmel válaszol a kérdésre. Életvitelünk és emberi kapcsolataink minősége roppant fontos, és rendkívüli jelentőségük van a gyermekkori él-

ményeknek, mivel a stressz befolyásolja az agy fejlődését.

Ferenczi Andrea: Genetika - Genetika
 (Harmat Kiadó, Budapest, 1999)

A géntechnológia olyan lehetőségekkel kecsegteti az emberiséget, amelyekről eddig csak a sci-fi álmodott. A „szép új világ” azonban jogi, etikai, ökológiai, szociológiai és teológiai problémákat is felvet, melyekről a szerző hazánk tizenhét kiváló tudósával beszélgetett. Akik megszólalnak: Falus András, Venetianer Pál, Hadlaczky Gyula, Dudits Dénes, Gráf László, Duda Ernő, Sarkadi Balázs, Fekete György, Papp Zoltán, Csányi Vilmos, Darvas Béla, Vida Gábor, Kroó Norbert, Sándor Judit, Kovács József, Turgonyi Zoltán, Szűcs Ferenc.

A könyvek megvásárolhatók az evangélikus könyvesboltokban, illetve megrendelhetők a kiadótól.

Testünk és lelkünk

Nyelvédesanyánk a látás logikáját követi, mert *tisztánlátó, sőt látva lát*. Soroljuk idevágó szavait és kifejezéseit: *lényeglátó, látnok, látomás* mind a természetfölötti érzékelésének megnevezése! A köznapiban is mondjuk: *fölnyílt a szeme. Kinyílt a csipája. Úgy látom, meglátásom* szerint: a dolog értelmének fölfogását jelenti. A *látóhatár* az optikai és szellemi befogadóképesség nem egybeeső köre. *Belátó*, aki mélyen megérti mások *szempontjait*, a *látó ember* a testi szemek elől rejtettet érzékeli. Az *éleslátó átlát* a hamiságon, a csalóka *látszaton*, ami csak *jól néz ki*, de belül romlott, vagy éppen üres. A *látszat* kapcsán figyelmezzünk arra, hogy az érzékelések közül egyedül a hamis látványra van külön szavunk, a hamis ízre, hangra, szagra nincs. A *vesébe látó* az ultrahangkészülék-kezelő helyett olyan ember, aki előtt lehetetlen elrejteni az igazságot. Az ókori Mezopotámia és a Bib-

lia szóhasználatában Isten *belelát a szívekbe és a vesékbe*.

A régi jóskok az áldozati állatok belső részeiből, köztük a veséből igyekeztek kiolvasni az istenek üzenetét. Vagy inkább *kifigyelni*, miként ma is mondjuk arra, aki *kifürkészi, kilesi* a másik ember titkát. Például egy ártatlannak tetsző *látogatás* értelme nem holmi pillantás, hanem testi jelenlét, amikor *szemtől-szembe* kerülünk. A *szem* itt a találkozás irányát, fölületét és teljességét jelenti. Bibliai szólásunk szerint a „*szem a lélek tükre*”. „A személy eredeti jelentése a szemről nevezett ábrázat, kép, alak” – írja a Czuczor–Fogarasi-szótár. A *szemtelen arcátlant*, durvábban *po fátlant* jelent, aki az emberi mérték alatt él. Azaz a *szem*, a *látogatás* és a *látás* analógiás egységbe tartozik magával az *emberrel*.

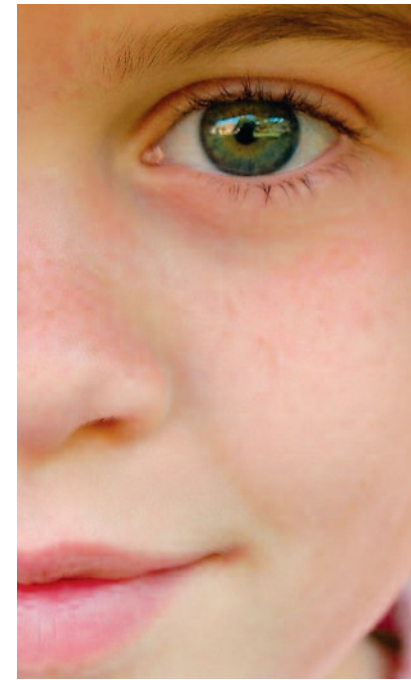
Szemünkkel tekingetünk erre-arra, futólágosan és nagyjából, ám amikor *átte-*

kinjtük a helyzetet, akkor az összes részletre *tekintettel vagyunk*, vagyis mindet mérlegeljük értelmünkkel. *Tekintélyesnek* és *tekintetesnek* hívjuk azt a fontos embert, akire *föltekintünk*. *Tetszik* igénk az elavult *tetik = néz* maradéka. Az említett szótár megkockáztatja, hogy a tet a tetemnek, a testnek is gyöke, ilyenformán a test az emberi lény *látszata*. Csupán látszata... Nyelvédesanyánk nem filozófus, hanem bölcs...

Tünik igénk egyszerre jelent gyors, fölbukkanó, ugyanakkor hamar elenyésző jelenséget, és ennek látását. Innen a *tünemény, tünde, tündér, tündöklő* stb. szóbokunk.

Igen érdekes a *szemérem* szó! A mai hivatalos álláspont nem ismeri eredetét. A szótár szerint „e szónak gyöke a látérezket jelentő szem, mely a szégyenérzetnek mintegy székhelye és tükre, midőn erkölcsileg megilletődve lehunyódik. Innen a szemtelen és szemérmetlen legközelebbi rokonok.”

ablaka

Néhány példa házi föladatnak: *Nézd meg az anyját, vedd el a lányát!* Hogy *néz ki?* *Jól kinéz!* A *nézet, nézőpont* álláspontot, értékítéletet jelent. *Szemmel ver; szemtelen, a szeme sem áll jól*.

Jézus mondja: **„A test világa a szem. Ha szemed ép, egész tested világos lesz. De ha szemed rossz, sötét lesz egész tested. Ha tehát a világosság benned sötétség, mekkora lesz maga a sötétség?”** (Mt 6,22–23; Békés–Dalos Újszövetség) Jézus a benső világságról és sötétségről beszél. A rossz értelmű itt gonosz; a korabeli zsidóság szerint ugyanis a *rossz szem irigységet, álnokságot, rosszakaratot* jelent, a *sötétség* pedig az Istentől való távolságot.

Magyarul is így van: aki *rossz szemmel* néz felebarátjára, az sötétséget terjeszt, saját benső sötétségével fertőzi a világot. Csak *jó szemmel* lehet a valóságot „*érezni és látni*”.

A legmélyebb látáshoz a testi szem kevés, ezért volt vak a jó Teiresziász és Iustitia, az igazság istennője, aki kendőt is viselt a szemén. Pál apostol az Igazság megismerését Krisztustól kapott vakussággal kezdte. Az igazi látók nem járnak moziba...

A köznapiban szóhasználatban a *sötét alak* rossz, erkölcsi világosság nélküli embert jelent, a *sötétség* ostobaságot: „Sötét vagyok, akár a szilvaíz” – mondta magára Sárika, a néhai széki asszony.

Kétségtelen, hogy a *szem* és a *látás* körébe tartozó jelentések egy igen ősi világszemléletnek, az analógiás gondolkodásnak, a látás-logikának a sok ezer éves emlékei nyelvünkben és gondolkodásunkban. Itt bemutatott szavaink nyelvregészeti leletek, melyek egy hajdani magaskultúra tanúi, és összefüggnek az „őskori” analógiás gondolkodásnak a magyarban páratlan bőségben és épségben fennmaradt hagyatékával, köztük a minőségi, úgynevezett pütha-

goraszi számtudomány máig eleven jelenlétével. Már csak azért is, mert egyazon kor, egyazon hit és gondolkodásmód egybevágó megnyilvánulásai. *Szám* szavunkról, a püthagoraszi alapszámokról és ezek némi geometriai összefüggéséről bőven írtam *Beavatás a magyar észjárásba* című könyvem *A magyar nyelv* lelkéről című fejezetében.

Mégpedig azt, hogy a magyarság nem eltanulója, hanem alkotó részese volt ennek a magaskultúrának, máskülönben az nem itathatná át nyelvét és észjárását, és a rokonító gondolkodás nem élne és virulna máig a magyar nyelvben.

A látás a teljes megismerés módja. Mivel látunk? A szépet, a kedveset – legyen dolog vagy ember – *szívesen látott*-nak mondjuk. Így vélekedik a róka is Saint-Exupéry *Kis herceg* című könyvében: „Jól csak a szívével lát az ember!”

• CZAKÓ GÁBOR

„Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen”

Születésemről fogva látássérült vagyok. Óvodába szülővárosomban, Salgótarjánban jártam. Általános iskolába Debrecenbe, a gyengénlátók általános iskolájába írtattak, majd visszakerültem Salgótarjánba, a Madách Imre Gimnáziumba.

Nem részesültem vallásos nevelésben. Szüleim meg voltak ugyan kereszteleve, de nem gyakorolták a vallásukat. Minket, gyerekeket (négyen vagyunk testvérek) azért megkereszteltettek, és ahhoz is ragaszkodtak, hogy konfirmáljunk. Hála Istennek, nem kikonfirmálkodtam; mentem tovább ifjúsági órára, táborokba. A zánkai konfirmandus táborban érintett meg először személyesen Isten igéje: „**A mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az Ő sebei árán gyógyultunk meg.**” (Ézs 53,5) Ekkor tértem meg, és értettem meg, hogy a „mi”-be én is beletartozom. Miattam is bűnhődött, az én bűnemet is magára vállalta, megadva ezzel a bűnbocsánatot nekem is. A bűn terhe nem nyom többé.

Egyre jobban érdekelt a teológia. Szolgáltatokat vállaltam a gyülekezetben,

az istentiszteleten, bejártam a kórházba beszélgetni a betegekkel. Szerettem az időseket, a velük való törődést. Vonzott az irgalmasság szolgálata. 1996-ban fejeztem be az Evangélikus Hittudományi Egyetem hittanári szakát. Azóta fogyatékos gyerekek és felnőttek között szolgáltam. Látássérült és halmozottan sérült gyerekeket tanítottam a budapesti speciális iskolájukban.

Három éve vesztettem el a munkahelyemet, rossz látásom miatt nem volt kérdés a leszázalékolás. Most látássérült idősök közé járok, ez a vakmissziós szolgálatom. Havonta egyszer istentiszteletet tartunk számukra az otthonban Tamásy Tamásné lelkésznel, és hetente egyszer látogatjuk őket. Többnyire lelki gondozói beszélgetések zajlanak ezekben az órákban. Amikor elkezdtem ezt a szolgálatot, hárman voltunk az istentiszteleten. A legutóbbi összejövetelen már tizenegyen hallgattuk Isten igéjét.

1996-ban ismertem meg életem párját, aki szintén látássérült. Két gyermekünk született. Az elsőt elveszítettük, koraszülött volt. A második gyerekünk autista, egy budapesti egészségügyi gyermekotthonban nevelkedik. Soha nem vádoltam ezért Istent, és soha nem tetünk ezért egymásnak szemrehányást.

Kérdéseim persze voltak, vannak: „Miért pont mi?”

Vagy ahogyan a vakon született ember meggyógyításánál kérdik a tanítványok Jézustól, hogy: „Ki vétkezett, ez vagy a szülei?”

Válaszom az, hogy egyikünk sem, hanem a szíveket vizsgáló

Isten kíváncsi rá, hogy a próbatétel ideje alatt kitartok-e mellette, meg tudok-e maradni a hitemben.

● SOLTÉSNÉ GYURA ÁGNES KRISZTINA

2012 novemberétől Ágnes a telefonügyelet szolgálatát végzi a Kossuth Rádió evangélikus félórása után.

Testleépítés

Csodálattal nézem a testépítőket: daliás kiállásukat, impozáns izmaikat – egyszóval egészségtől kicsattanó, kisportolt testüket. Hát melyik fiatal ne szeretne úgy kinézni, mint Schwarzenegger, Stallone?

Csodálom hát a testépítőket, hiszen példaértékű az, ahogyan egy cél érdekében időt, energiát, fáradságot nem sajnálva, kínlódással, szenvedéssel nem törődve belevetnek magukat a kemény munkába. Vajon mi, keresztyének, hozunk e ekkora áldozatokat nem-hogy a földi, hanem az örök célokért?! Építjük-e ilyen buzgalommal a lelkünket?

Meg kell vallanom, hogy az én testem nem a testépítés korszakában jár, hanem a leépülésében: egyre fogy, nem is keveset. Az első 10 kg-ot elvitte a betegség, a másikat a „kezelés” (diéta): egyéb nyavalyáim mellett cukorbetegséggel is megáldott Urunk. Nem ironikus értelemben mondom így! Nem tudok túlzottan azonosulni a környezetemmel abban, hogy mindenki retteg, félt, szörnyülködik, sajnál. Nem kell. Igaz, hogy testem egyre fogyatkozik – de lelkem egyre növekszik!

Úgy is mondhatnám, hogy a testem csak egy test – jóllehet kétségtelen, hogy az enyém. De meddig? Amúgy van épp elég bajom. Ezek révén egészen digitális vagyok már: nemcsak a fényképezőgépem és diktafonom digitális, de a fülem is (hallókészülék), és most már a vérem és cukrom is (digitális vérnyomásmérő és cukormérő) – legközelebb talán a szemem lesz digitálissá, ha tovább romlik...

Kicsit kiforgatva, illetve szójátékot űzve: a gerincem már kezdettől digitális, a 0/1 kétértékűségét képviseli abban az értelemben, hogy igencsak kettős képet mutat a röntgenen (azaz kettősszarvú a latint szó szerint fordítva).

Mégis egyre inkább arra helyeződik a hangsúly számomra, hogy majd kapok sorban fájdalommentes zárt gerincprotézist, vaksi helyett dioptriamentes szemet, platinából készült pótfül (protézis) helyett hallófület, felértékel (magas) helyett lealacsonyított vérnyomást... Hát hogyan kapnék cukormentes vért is?! Isten országában megszabadulhatok bűneim, jellemhibáim mellett testi-egészségi hibáimtól is.

Tehát: ez a testem csak egy test – bár az enyém. De meddig? És meddig enyém a lelkem – enyém e egyáltalán? Nos, ez a fontosabb kérdés! Eszembe villan az ősatyák korában élt hithős vallomása: „*s ha ez a bőröm lefoszlik is, testemben látom meg az Istent*” (Jób 19,26). Megvakuhat a szemem,

teljesen összemeszesedhet a fülem, szétronnanthatja ereimet a magas vérnyomás, szétrághatja idegeimet a cukor, felfalhatja zsírjaimat és akár izmaimat a diéta, lebéníthat a nyitott gerincem, teljesen leépülhet a testem – nekem akkor is Isten maga végzi a testépítést, és majd a feltámadással átnyújtja az újat. Nem a testé-

Isten országában megszabadulhatok bűneim, jellemhibáim mellett testi-egészségi hibáimtól is.

pítés, hanem a test feltámadása a keresztyén reménységünk! Az, hogy Jézus Krisztus által megmenekülünk a lélek halálától. Akinek földi életében a lelke épül, annak nem a konditerem gyűrásával művelt testépítés adja igazi erősödését. A mennyben a feltámadással elnyerjük az isteni testépítés eredményeként előállt tökéletesre kigyúrt testet. Miközben földi testem leépül, e mennyei egyre felépül...

● SZAKÁCS TAMÁS

Te légy a keze!

„Ne félj, kislányom, mami most hazamegy, de itt marad veled az Úr Jézus, és vigyáz rád” – búcsúzott egy londoni kórházban beteg gyermekétől az édesanya. „Tudom, mami, de az Úr Jézusnak nincs keze, hogy fogjon és cirógasson” – hangzott a könnyörgő, marasztaló válasz.

John Wyatt professzor, aki ezt hallotta, és egy nagy, nemzetközi konferencián elmondta, ezzel saját élményét támasztotta alá, mikor is súlyos depresszió miatt kórházi kezelésre szorult, nem tudott beszélni sem, de

sokat jelentett számára hűséges feleségének jelenléte, aki simogatta, imádkozott érte, és ő meggyógyult.

Isten az embert valóban szeretetből szeretetre teremtette, a Vele való harmonikus kapcsolattartásra alkalmasnak. Testet, lelket, szellemet adott nekünk. Veszélyes, ha bármelyik „részünket” túlbecsüljük, lebecsüljük, vagy akár igyekszünk letagadni. Földi életünk testünkhöz kötött. Testünk bármely részének szerkezetét vagy működését vizsgáljuk is, az Isten végtelen szeretetének, bölcsességének lenyűgöző bizonyítéka tárul elénk. Testi életünk mikroszkopikus méretben kezdődik. Édesanyánk méhében, szíve alatt fejlődünk, a legvédelemben, különleges szűrőberendezésekkel, hogy az éltető oxigén és tápanyagok eljuthassanak hozzánk, de saját különálló egyéniségünk (pl. más vércsoportunk) ne keveredjék az övével.

„Te formáltál anyám méhében. Magasztallak téged...”

Csontjaim nem voltak rejtve előtted, amikor titkon formálódtam, mintha a föld mélyén képződtem volna.

Alaktalan testemet már látták szemeid... Mily drágák nekem szándékaid, Istenem!

(Zsolt 139,13.15.17)

Megható látvány egy alig 3 cm-es magzat ultrahangfényképe. Még csak tízhetes, de aranyos, buksi fejcskéje van, szopja az ujját, és viszonylag nagy lábcskáival rugdalózik. Ekkoruka lehetett Jézus, amikor Szűz Mária meglátogatta a várandós Erzsébetet, és a magzatkorú Keresztelő János meghallva Mária hangját, repesve örült Jézus közelségének. Milyen csoda!

Több éve meglátogattam az említett professzor koraszülöttsztyálat Londonban. 400-500 g-mal született

babák életéért, épségéért küzdenek nagy szakértelemmel, szeretettel és sikerrel. Üdítően színes, kötött, horgolt ruhácskákban vannak a kicsi babák, a falakról a sikeresen kezelt, hálás gyermekek, szülők, ápolók képei mosolyognak ránk, nevüket is feltüntetve. Szomorúan mondta el azonban a professzor, hogy az épület másik oldalán, a szülészetben sokszor ilyen korú babák életét oltják ki terhességszakítással. (Csoda-e, ha valaki ezt látva depressziós lesz?)

Isten iránti engedetlenségünk, a bűn elszakított minket Tőle, de „*úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen*” (Jn 3,16). Megváltásunk és újjászületésünk is csak itt, ebben a földi, testi valóságban történhetett, történhetik.

Jézus Krisztusban valóságos, törékeny, sebezhető emberi testben jelent meg a Szent Isten. Jézus Szentlélektől való fogantatásától kezdve ki volt téve testi életünk különféle fenyegetettségének:

– Teljes kiszolgáltatottság: a családfő, az igaz József tapintatosan el akarta küldeni Máriát.

– Menekülni kellett Heródes gyilkos féltékenysége elől Egyiptomba, majd Názáretbe.

– Tizenkét évesen elveszett.

– Felöltökorában értetlenség, gyűlölet, árulás, elhagyás, gúny, kínzás és halál lett a része.

És így, ebben az emberi testben győzte le a Sátánt, bünt, halált, kárhazatot, hogy megváltson minket a maga számára, hogy nekünk ne kelljen a haláltól való félelem miatt rabként élni ezen a földön (Zsid 15,5–7).

Beszéde, csodái, isteni és mégis emberi kezének gyógyító érintése, a gyermekek átölelése, megáldása, halálból életre keltése mind hitelt kapott, ami-

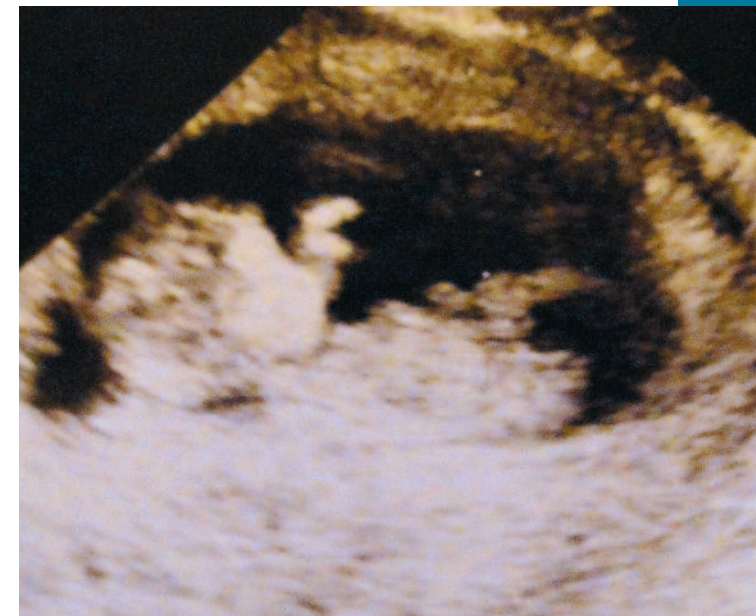
kor a harmadik napon feltámadt megdicsőült testben.

Mennybemene-tele előtt megbízta övét: „*Ahogy engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket*” (Jn 20,21). Milyen kiváltság, hogy Isten küldöttei lehetünk! Az Úr Jézus keze, lába, szája lehetünk. Prédikációban hallottam egy háborúban megsérült kültéri Jézus-szoborról, melynek letört kezeit nem állították helyre, hanem táblán felirat hirdette: Te légy a kezem! Unokám kiderítette az interneten, hogy ilyen csonka, felszólitó táblával ellátott szobor van Németországban, Dél-Afrikában és Kaliforniában is. Ebben a sebezhető, kísérhető testben szükség nekünk újjászületnünk, mikor is Megváltónk irányítása alá kerül az életünk, és ránk vonatkozik a

mennybe felment Urunk küldése és ígérete. A mi időnkben Krisztus Urunk megdicsőült testben az Atya jobbán van, a megígért Szentlélek jött el közeink, és testünk a Szentlélek temploma lehet.

Testünk megöregszik, megbetegszik, meghal, ezért fontos, hogy erősen higgyük, ez a romlandó romolhatatlanságba fog öltözni, és az már halhatatlan lesz (1Kor 15).

Isten küldöttei lehetünk, az élet továbbvivői testileg-lelkileg. (Hogyan

higgyenek igehirdető nélkül? – Róm 10,14) Jóbbal együtt vallhatjuk: „*Mert én tudom, hogy az én Megváltóm él, és utoljára megáll a por fölött, s ha ez a bőröm lefoszlik is, testemben látom meg az Istent*” (Jób 19,25–26).

• DR. GYÓRI JÓZSEFNÉ
DR. DRENOVOSZKY IRÉN

1. Arsenyij A. Tarkovszkij: Euridiké

Árva az ember teste
E világon, magában.
Lelke rabságra vetve
Megunt test-huzatában.
Garas-nagy szeme párja,
Petáknyi lyuk a fül,
Bőrét ezer heg szántja,
Csontvázára feszül.

Szemed szivárvány-íve
Röpítsen égig útra.
Menj, jég-küllőn röpülve,
Madár-hintón vonulva
És lelked, rács-falán át,
Test-börtönén keresztül,
Erdő-rét suttogását hallja
S hogy a tenger zendül.

Míntha égetné vétek,
Mínthogyha póre volna,
A test nélkül a lélek –
Nincs értelme, se dolga:
Talány, megfejthetetlen.
Ki az, ki visszatér
Táncolni egy teremben,
Ahol üres a tér?

Álmomban másik lelket
Látok, másik ruhában,
Félénkség és remény közt
Ég és lobog magában.
Szeszlángként, árnyék nélkül
Fut a földön tovább.
Az asztalon, emlékül
Egy friss orgonaág.

Szaladj, fiacskám, rajta,
Euridikét ne szánjad,
A földön végighajtvva
Kergesd rézkarikádat.
Vágtass, amíg csak halkan,
Léptedre válaszul,
Vidám és száraz hangon
Anyaföld válaszol.

(fordította: Rab Zsuzsa)

„...A test nélkül a lélek – nincs értelme, se dolga...”

2. Ellentétes bibliai ígék a testről

1Móz 6,3: „*Ne maradjon lelkek örökké az emberben, hiszen ő csak fű.*”

Ézs 40,6: „*Minden test csak fű.*”

Jn 3,6: „*Ami testből született, test az.*”

1Kor 3,3: „*Mert még testiek vagytok.*”

Gal 5,16: „*A test kívánságát ne teljesítétek.*”

A test Pál szerint „halálra ítélt”, Luther szerint „féregzsák”.

Jób 19,26: „*Testemben látom meg az Istent.*”

Jóel 3,1: „*Azután kitöltöm lelkeket minden testre.*”

Lk 3,6: „*És meglátja minden test az Istennek szabadítását.*” (Károli)

Jn 1,14: „*Az íge testté lett.*”

A test Pál szerint „a Szentlélek temploma”, Luther szerint „a szeretet alapanyaga”.

3. A test és a lélek kibékíthetetlen ellentétben

„*Mert a test kívánsága a Lélek ellen tör, a Lélek pedig a test ellen, ezek viaskodnak egymással, hogy ne azt tegyék, amit szeretnének.*” (Gal 5,17) Isten által támasztott ellentétük kezdettől fogva ismert: ez a harc tehát az Istentől való (vö.: 1Móz 3,15). Jaj, ha az egyik legyőzné a másikat! Addig jó, amíg egymás ellen harcolnak. Ahol „béke van”, letették a fegyvert, ott Isten törvénye és evangéliuma nincs már jelen a világban. Ahol a test legyőzi a lelket, ott kezdődik a lélektelenség, szeretetlenség, irgalmatlanság sivataga. Ahol pedig a

lélek győzi le a testet, ott beképzeltség, rajongás, könyörtelenség uralkodik.

4. A test és a lélek megbékélése – egymás terhét hordozzátok!

A Biblia tehát nem a test, szellem, lélek hármasságát vallja. A Biblia Isten és a gonosz, a jó és rossz, a lélek és a test küzdelméről szól. Meg kellene végre tanulni, hogy a testi embernek a lelke is testi, azaz istentelen, mert az Isten igéje ellen harcol. Ugyanakkor a lelki embernek a teste is lelki, mert ő testével is az Istent magasztalja, ahogyan az apostol tanítja: „*Mert áron vétettetek meg: dicsőítsétek tehát Istent testetekben*” (1Kor 6,20).

Ha test és lélek szabályosan küzdenek egymással, akkor egymás terhét hordozzák. Ez az „apostoli aranyszabály”, amely tökéletesen megegyezik Mózes és Jézus emberszeretetről szóló aranyszabályával (vö.: 3Móz 19,18; Jn 13,34).

5. A szeretetmunka „alapanyaga” a test

Az emberi lélek a szeretet naponkénti „testgyakorlatában” találja meg a munkáját, Krisztus törvényét. Szeretni ugyanis annyi, mint mások javát keresni (1Kor 10,24). Ha senki sem volna, aki tévelyegne, vétkezne, akinek tehát nem volna szüksége a jóra, kire pazarolná a szeretettedet? Nincs szükség ott a szeretetre, ahol nincs tévelygő, vétkező, bűnös ember. Ők a szeretet célpontjai, más szavakkal, az Isten szeretetének alapanyagai. Akik önző módon arra törek-szenek, hogy mások legyenek jóakarattal irántuk, ők csak a maguk hasznát keresik (1Kor 13,5). Az ő alapanyaguk az igaz emberek, a szentek, a kegyesek, a jók stb. Az ilyen emberek teljesen visszajára fordítják az apostol tanítását, mert ők bizony csak annyit akarnak, hogy az ő terhüket hordozza valaki, hogy másokkal szemben előnyöket élvezhessenek, és másokat kihasználjanak. Ezért a tanulatlanokkal, a haszontalanokkal, az erőszakoskodókkal, a nehezen kezelhetőekkel nem vállalnak közösséget, csak a tanult, kellemes, jóra való, szent emberek társaságát keresik, és arra törek-szenek, hogy már itt megkapják jutalmukat. És így semmisítik meg a Krisztus keresztjének erejét (1Kor 1,17). Mert nem akarnak hasonlóságot lenni ahhoz a menyasszonyhoz, aki olyan, „*mint lilium a tövisek közt*” (Énekek 2,2), mint „*a pogány népek közé helyezett Jeruzsálem*” (Ez 5,5), mint az „*ellenségei közt uralkodó*” Krisztus (Zsolt 110,2).

6. A szeretet az egyház bűneit is hordozza

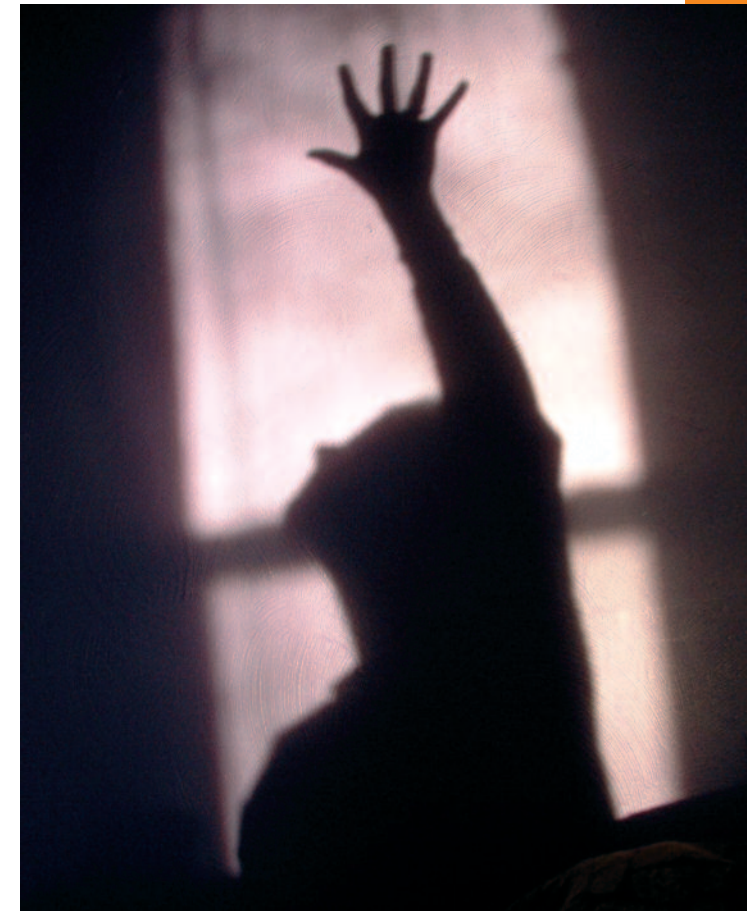
Aki tehát a vétkes emberekkel való közösségvállalás elől menekül, csak azt éri el, hogy álkegyességével a legeslegelvetve-

mültebbé válik, mert éppen a szeretet okán tér ki a szeretet igazi gyakorlása elől, és éppen az üdvössége miatt kerül az üdvösségre vezető egyetlen helyes utat! Az egyház dolga mindig akkor állt a legjobban, amikor a legmegvetettebbek között munkálkodott. Miért nem hagyta magára a bajban Mózes keménynyakú népét (2Móz 32,9)? És miért nem Illés és a próféták a bálványimádó királyiakat? Ez alapján az általam is igen nagyra becsült cseh testvérek egyháztól való elszakadását nem lehet iga-

zolni, mert elpártolásuk ellentétben állt a szeretettel. Amit ők egyetlen okként előadtak, az vádolja őket a leginkább. Mert ha az egyház bűnös, bennük pedig igazi szeretet lakozik, akkor nem léphettek volna rá az elszakadás útjára! Ellenkezőleg, „*ha a tenger túlsó végén laknának*” (Zsolt 139,9), akkor is odasietnének inteni, és amennyiben szükséges, még megbüntetni is őket. Mindezt az apostol tanítását követve, hogy ne a számmodra elfogadhatókkal, hanem a neked ellenszenvességekkel keresd és ápolod a közösséget, és pedig éppen az Isten szeretete okán, hogy így hordozzátok egymás terhét, és így töltsétek be a Krisztus törvényét – az egyházban is!

7. A szeretet megőrzi a Lélek egységét

És mi van velünk, akik a mai napig „hurcoljuk” a római katolikus egyház elhordozhatatlan rakományait, sokféle viszálylásnak a terhét? Menekülünk? Szakadjunk el tőlük mi is? Nem! Soha! Még csak ez hiányozna! Természetesen szabad

őket korholni és figyelmeztetni, és a bűneiknek hátat fordítani. Ámde a „*Lélek egységét*” (Ef 4,3) senki ne tegye tönkre, és senki „*ne furcsalkodjék föl ellenük*” (1Kor 4,6). Mert tudjuk, hogy a szeretet diadalmaskodik mindezek felett, nemcsak a testi javakban nekünk okozott károk felett, hanem minden más szörnyűséges bűnünk felett is. Képmutató az a szeretet, amely csak a jókért tud fáradozni. Ezért kell eltűnünk, amikor gyötörnek minket, és még az utolsó bőrt is lenyúzzák rólunk. Ellenkező esetben nem töltjük be a Krisztus törvényét, ráadásul pedig még a Lélek egységét sem tudjuk megőrizni. Beteljesedik rajtunk Krisztus figyelmeztető szava: „*Így lesznek az elsőkből utolsók!*” (Mt 20,16) Pál egy „másik törvényt” látott (Róm 7,23), amely megóv az elbizakodástól. A költő álma pedig egy „másik lelket”, amely megóv a kétségbeeséstől. „Félénkség és remény közt ég és lobog magában...”

• WELTLER SÁNDOR

Az igazi kérdés, hogy kié – a test

A magyar Bibliában az a szó, amelyet testnek fordítunk, akár a héber szót (bászár), akár az ennek megfelelő egyik görög kifejezést nézzük (szarx), tulajdonképpen húst jelent, a szónak az egészen hétköznapi értelmében. Ha pontosabban vagy tudományszerűen akarunk fogalmazni, izomnak, izomszövetnek is mondhatnánk. A másik görög szó (szóma) is gyakori az Újszövetségben, de inkább általános értelemben használják. Erre a másik szóra a következőkben nem térek ki. Meg kell azonban jegyezni, hogy a magyar fordítások nem képesek érzékeltetni, hogy az eredetiben két különböző görög szó fordul elő. A fordításokban mindkettőt a „test” szóval adják vissza. *A római levélhez* készített magyarázatában egyedül Karner Károly egykori

soproni teológiai tanár próbálkozott azzal, hogy a szarx szóra a „hústest” magyar kifejezést alkotta meg.

Az Ószövetségben a „minden test” kifejezése vonatkozhat minden élőlényre, tehát állatokra is (mint 1Móz 6,17; 9,10), és minden emberre (mint Ézs 40,5,6; Jer 25,31). De azonosságot, rokoni kapcsolatot is kifejez Ádám felkiáltásában Éva megteremtése után: „csontomból való csont, testemből való test” (1Móz 2,24), vagy Lábánnak Jákóbbhoz mondott szavaiban (1Móz 29,14). Alapjelentésében az emberi test anyagát jelenti: hús és csontok. De jelenti az egész embert is (Zsolt 16,9; Péld 4,22), belső magatartását („*utánad sóvárog testem*”: Zsolt 63,2; 84,2). Az ember, aki éppen azért, mert test – elsősorban az örök Isten előtt –, törekény és tehetetlen (1Móz 6,23; Zsolt 56,5). Az Istenéhez hazatérő nép majd hússzívét (léb bászár) kap. **A test tehát az Isten teremtette embert jelenti.** Azonban az Ószövetséget nem az ember természete érdekli elsősorban, hanem Istennel való viszonya.

Az evangéliumokban is a „test” (szarx) nemcsak az ember egy részét, hanem az egész embert is jelenti (Lk 24,39). Ez utalás az egész ember korlátozottságára és hatáira: „nem test és vér” fedte fel Péter előtt Jézus személyét (Mt 16,19). Pál apostol leveleiben is elsődlegesen az embert magát jelöli (Róm 1,3–4; vö. 2Kor 12,7), mondhatni semleges értelemben. Így azonban nem lehet mindig az emberről beszélni, hiszen „test és vér”, tehát a kísértéseknek kitett és azokban elbukó

ember nem öröközheti Isten országát (1Kor 15,50), ezért a jellemzője az emberiségnek, minden embernek, minden testnek, hogy nem igaz Isten előtt (Róm 3,20; Gal 2,16; vö. 1Móz 6,12) és nem dicselkedhet előtte (1Kor 1,29). Az apostolnál a „hústest” egyúttal utalás a körülméletésre is, ami nyilvánvaló, de mégis csak külső jele az Isten népéhez tartozásnak (Róm 3,28), szemben az ember számára nem látható szívvel. Így a „test szerint” fordulat Pálnál gyakran jelenti azt az odatartozást, amely csak külsőleg és ezért képmutatón az emberi cselekvést vagy megfelelést fejezi ki, szemben a belsővel és Isten meg nem érdemelt és ki nem érdemelhető ajándékával. A test az elmondottak értelmében ezért pusztulást hoz, szemben Isten Lelkével, aki örök életet ad (Gal 6,8). **Ugyanis a test, amelyben bizakodva az ember él, olyan hatalomnak mutatkozik, amely meghatározza az ember életét.** Azonban Isten Lelke és a test között egyrészt az embernek nincs szabad választása, másrészt a test szerinti élet a – fizikai és biológiai – testiséggel kapcsolatos bűnökön túl (Gal 5,19–21) a szív vágyainak való kiszolgáltatottságot (Róm 1,24) is jelenti.

A hitben járó ember lehetősége, hogy ne testben éljen (Róm 7,5; 8,8–9), amit Pál apostol igen nyomatékosan a test megfeszítésével fejez ki (Gal 5,24). Ez nem azt jelenti, hogy a hívő embernek ne lenne, vagy ne lehetne teste, hanem a hívő ember egészen új irányultságát fejezi ki, amelynek alapja a megfeszítés Krisztussal együtt, és Krisztusnak odaadott életével tanúsított isteni szeretete (Gal 2,20). Bár ezt az új életet a megfeszített Krisztus adja, akit követ az, aki nem test szerint, hanem a Lélek által él (Gal 5,24), ez az új ember mégis rászorul arra, hogy újra és újra buzdítást kapjon, hogy a maga részéről is kövessen el mindent, hogy a krisztusi életnek ez a gyökeresen új volta valósággá legyen (Gal 5,25).

Ami az embert legdöntőbb módon meghatározza, az nem a természete, nem testi tulajdonságai, nem is az őt körülvevő világ, hanem viszonya Istennel és ezen keresztül embertársaival. Ez azonban nem a test lebecsülését jelenti, sem a szexualitás megvetését, sem a szellemi és lelki dolgok egyoldalú hangsúlyozását. Testi és szellemi mivoltunk egyaránt emberségünk része. Ezek bármelyike elválaszthat Istentől és akkor egyenlő azzal,

amit Pál apostol test szerinti életnek mond. És mindkettővel Istent szolgálhatja az ember, akit így nem test, hanem Lélek szerint élőnek lehet mondani. A megváltás tehát nem a testiség kikapcsolása vagy kiiktatása, hanem a test-lélek ember életének megújulása a Krisztusban kapott szeretet nyomán.

János evangéliumában is megtalálható a test és a Lélek (pneuma) szembeállítása: „*ami testtől született, test az, és ami Lélektől született, lélek az*” (Jn 3,6), vagyis a test a földi-emberi világ, amely nem ismeri Istent és nem képes istenismeretet adni. Ez a hely önmagában tekintve nem mondja ki, hogy a test az ember bűnösségét jelentené, de Jézus mégis azt mondja, hogy az embernek újonnan kell születnie, és pedig Lélektől (Jn 3,8). Ez pedig egészen más, mint testtől születni, de az ember igazi problémája mégsem a teste mint anatómiai alkotóeleme, hanem a hitetlensége. **A hit viszont nem a test, hanem a Lélek lehetősége.**

Amikor az ige testté lett (Jn 1,14), akkor ezzel önmagában még nem jár együtt, hogy magára vette a világ bűnét,

és nem is ad arra a kérdésre választ, hogy helyileg hol történt meg az ige kinyilatkoztatása. Jelenti viszont, hogy a magát kinyilatkoztató Isten emberi alakot öltött. Nem csupán emberi külső formát vett magára, hanem teljesen azonosult a hús-vér emberrel, hogy az meglássa az Atya dicsőségét Jézus emberi

**Hivatásunk, hogy Istent
dicsőítsük testünkben.**

életútjának feltűnő és olykor meg nem értett csodáiban éppen úgy, mint engedelmességében és keresztjében. Az Atya kinyilatkoztatása így nem csupán egy közlés, egy információ, hanem a Fiú küldetése és bizonyágtétele egész életének és valójának bevetésével a világ számára, hogy hitet teremtsen. Ez pedig annak felismerését és elfogadását jelenti, hogy életünket és testünket Istentől kaptuk, és akik Krisztusban vannak, azok tagjai Krisztusnak és testük a bennük lakozó Szentlélek temploma, és amint az apostol írja: „*ezért nem a magatokéi vagytok*” (1Kor 6,19). Így hivatásunk, hogy Istent dicsőítsük testünkben.

A keresztyénség és a Szentírás értelmezésének kétezzer éves történetében sajnos igen súlyos és a köztudatban mindmáig nem egészen megszüntetett félreértés, hogy a bűnt a testtel és nem a hitetlenséggel azonosítják. A helytelen ismeret csak igen alapos bibliatanulmányozással orvosolható, amelyben Isten Lelke vezet. A test szerinti helytelen élet pedig újjászületéssel a Szentlélektől.

• REUSS ANDRÁS

Vallási relativizmus

És szeresd a te felebarátod vallását!
Avagy boldogok a felszínesek, mert nem zavarják egymást!

Ma hazánkban több mint háromszáz vallási közösség működik. E vallási dzsungel sok keresőt és hívőt ejt zavarba, mert nehéz benne eligazodni, nehéz valós ismereteket szerezni. Nem csoda, hogy korunkban egyre többen vélik úgy, hogy a vallások közötti különbségekről jobb nem beszélni, sőt, nincs is miről, hiszen „lényegében” minden vallás ugyanarról szól. Kérdés, hogy ez igaz-e?

Elvi lényeg

A modern nyugati vallási relativizmus lényege az, hogy a sok vallás lényegében

mind ugyanabban hisz, bár eltérő utakon, de mind ugyanahhoz a célhoz (Istenhez) vezet, a különbségek csak formaiak, kulturálisak, és ezeknek ma már nincs, és nem is lehet jelentőségük. A szinkretista változat plusz eleme, hogy az igazság nem más, mint az összes hit keveréke vagy közös nevezője.

Történelmi logika

E szemlélet mögött főleg *vallástörténelmi* érvek állnak. A keresztes háborúkra, az északír válságra vagy az iszlamista terrorra, illetve a harcoló felek által hangoztatott

vallási motivációkra gondolva igazolódni látszik a félelem, hogy a *vallási* különbségekből fakad a *társadalmi* feszültség. A megoldás ebből következik: a világbéke feltétele a vallások összebékítése. Higyjük el, hogy a vallások között nincs is lényegi különbség, de még ha lenne is, minél kevesebbet foglalkozunk vele, annál nagyobb a béke.

Az elv a gyakorlatban

Az elv hívei rendszerint szimpatikus emberek, a béke élharcosai, akik biztos nem robbantanak fel másokat a

hitük miatt. Számukra azonban

- *felesleges* a vallások térítő tevékenysége, hiszen *ekben* mindenki üdvözüli;
- *érthetetlen* a más vallásra való áttérés, hiszen egyik sem *lehet* jobb, legfeljebb más;
- *káros* a világnézeti vita, mert *mindig* feszültséghez vagy áttérésekhez vezet.

Így kimondva vagy kimondatlanul, de

- megkérdőjelezzük az ún. térítő vallások (buddhizmus, keresztyénség, iszlám) *léttjogosultságát*, pedig mindegyiket az egész emberiség számára létfontosságúnak tartott üzenet motiválta és motiválja; ezzel e vallások lényegét, önazonosságát vetik el, vagy fogalmazzák újra önkényesen;
- figyelmen kívül hagyják azoknak a tömegeknek a *tanúságtételét*, akik szabad lelkiismereti döntésből áttérnek egyik vallásról a másikra, és úgy tapasztalják, hogy intellektuális és élményi szempontból is nagy különbség van korábbi és új hitük között, az utóbbi javára;
- a pusztán közlés szintjére szűkítik le a különféle vallások hívei közötti *párbeszédet*, kiszorítva az egyet nem értés felvállalását, az elvek és értékek ütköztetését, az elvi vitát és a kritikát.

A relativista vallásszemlélet hívei tehát

- mások világnézetében nem találnak *ki-vetnivalót* (hiányosat, téveset, megélethetlent),
- a saját világnézetükben *továbbadni valót* (mindenki számára igazat, létfontosságút);
- sem a saját hitükről, sem más hitéről nem hiszik, hogy annak *mindenki számára van jelentősége*.

Tehát nemcsak a saját vallásukat, hanem másét sem hajlandók *annak* látni, *ami*. Ez a saját vallásukat illetően elvte-

lenség, mások vallását illetően pedig tiszteletlenség.

A tolerancia és igazi tárgya

A relativisták a tolerancia nevében lépnek fel. Számukra csak az elfogadható, akinek a vallásszemlélete mindent elfogadó, így valójában csak a többi relativistával szemben tudnak türelmesnek lenni. Aki olyan világnézetet vall, amely kizárja a többit (pl. keresztyén), azzal szemben türelmetlenné válnak: bigottnak, fundamentalistának, fanatikusnak minősítik. A vallási relativizmus tehát valójában nem vallások *feletti* elv, csupán egy a többi vallás között, amely sok más vallást elítél.

Mit is jelent a tolerancia? *Türelmet*. A türelemnek azonban egyrészt *feltétele* a konfliktus (csak ekkor van rá szükség), másfelől a *tárgya* a másik ember, és nem feltétlenül annak eszméi. A tolerancia jó, de nem elég, mert amikor intoleranciába ütközik, maga is intoleránssá válik. Ezért világunkban többre van szükség: szeretetre.

Az elefánt és a vakok

Egy indiai tanmese szerint egy király udvarában néhány vakot odavezettek egy elefánthoz, és megkérték őket, mondják el, *milyen az elefánt*. Az egyes vakok annak alapján írták le az elefántot, amelyik *testrészét* ki tudták tapogatni. A történet tanulsága: minden vallási ismeret töredékes, minden istenkép szükségszerűen tökéletlen, minden vallás csak a végső Igazság egy részét képviselheti.

Mi a probléma a tanmesével? Isten valóban „kitapogatható” bizonyos fokig (ApCsel 17,27), és az ismeretünk Pál apostol szerint is „töredékes” (1Kor 13,9.12). Csak az állíthatja azonban, hogy a vallások az Igazságnak mind csak egy részét képviselik, aki látja a teljes igazságot, azaz kívülállónak nézi a jelenetet, az emberiség vallási keresését, ta-

pogatózását. Ez azonban nem lehet más, csak maga Isten. Ő pedig – a Szentírás tanúsága szerint – nem passzív: ő maga nyitja meg a vakok szeméit, hogy lássák és megismerjék őt, az egész elefántot!

A hegycsúcs és az utak

A másik elterjedt relativista illusztráció szerint Isten vagy a végső Igazság egy hegycsúcs, amelyre sok és sokféle út visz fel. Az utak különböznek, de mind ugyanoda tartanak, és ugyanoda viszik el a rajta járókat. Lefordítva: sokan sokféle vallást követnek, de sajátos útjaik végén mind találkoznak a csúcson, azaz eljutnak a végső igazsághoz, Istenhez.

Mi a probléma ezzel a képpel? Az, hogy csak egy hegyről szól, mintha mindenki ugyanoda igyekezne, és a vallások ugyanarra a problémára végső soron ugyanazt a megoldást kínálnák. Ezt azonban csak nagyon felületes ismeretek alapján lehet hinni!

A vallások ugyan *mind* azt tanítják, hogy valami baj van a világgal, de másban látják a probléma *okát*, eltérőek a megoldási *javaslataik*, és nagyon különböző *célokat* akarnak elérni. Nincs szó egyetlen csúcstről, sokkal inkább annyi hegyről és útról, ahány vallás létezik!

A vallási relativizmus nem hozhat új, békés korszakot a vallástörténelembe. Ma nem az a baj, hogy sokféle vallás létezik, hanem az, hogy a vallási különbségeket ma is fel lehet használni valójában politikai célok, gazdasági érdekek és etnikai feszültségek leplezésére. Ezért kell odafigyelni arra, hogy a társadalmi diskurzus a valódi problémákról szóljon.

• SZALAI ANDRÁS

Apológia Kutatóközpont,
www.apologia.hu

„Örülök, hogy Krisztusért szenvedhettem...”

Emlékezés Danhauser László lelkészre

Fiatal korától a lelkeszi pályára készült. Bár édesapja a szülői háztól mesze fekvő egyetem költségeit nem tudta viselni, tanulmányi időszakára mégis így tudott visszaneézni: „Tudtam, hogy hű Mesterem kezében nem lesz semmiben sem hiányom. Velem vándorolt utamon Jézusom! És – én Jézussal. Sok-sok örömöm volt, alig-alig vártam már, hogy a szolgálat mezéjére léphessek.”

A Külmisziói Egyesület fíradhatatlan munkásaként 1935-től annak titkára, később alelnöke, majd elnöke volt. Szerkesztette az Evangélikus Külmisziói Lapokat,

ima- és szolgálatközösségbe, akik „*át vannak hatva attól a tudattól, hogy lélekszámban fogyó, s lelki élet tekintetében sok helyen stagnáló egyházunknak egyetlen és elégséges mentsége az Úr Jézus Krisztus. Éppen azért [...] elkötelezve érzik magukat arra, hogy hitük, szeretetük, szolgálatuk felajánlásával munkálják az egész egyház ébredése ügyét.*” A széles skálájú ébresztő munkában sokféle feladatot vállalt: volt szervező titkár, végzett gyülekezeti evangelizációkat és rendezett konferenciákat.

A budavári gyülekezet 1943-ban választotta meg másodlelkészének. Egyik feladata a XII. kerület evangélikusainak gyülekezetté szervezése volt. Budahegyvidék 1953-ban önállósult egy családi házból kialakított központtal. Terhes időszak volt ez a kor: a második világháború évei, majd a totális diktatúra korszaka. A széleskörű szervező és lelki munkában Danhauser László nem egyszer vállalt kockázatot azért, mert az üldözöttek mellé állva nem a mindenkor hatalomnak, hanem a szolgálatba küldő Urának engedelmeskedett.

A háború alatti német megszállás idején az egyik budavári istentiszteleten két sárga csillagos fiatal állt meg hátul, a karzat alatt. Az ifjúsági kör tagjai voltak, őket rendezték az Ifjúsági Luther-szövetségben a zeneesteket, a többi fiatallal együtt hallgatták az evangéliumot, együtt járták a budai hegyeket. A zsidó származásuk miatt kötelezővé tett sárga csillag kirekesztő szégyenében választották a templomban az önkéntes elkülönülést. Amikor Danhauser László a szószékre lépve észrevette őket, letette Bibliáját, és két kezét feljűk

nyújtva mondta: „*Testvéreim, gyerekek előbbre, ti közénk tartoztok!*” Az egyetlen mondatos felejtetetlen prédikáció kockázata alig hangsúlyozható túl azok előtt, akik ezt a korszakot átélték vagy ismerik. Ugyanígy állt a következő korszak üldözöttei, kitelepítettei mellé.

Vladár Gábor volt igazságügy-miniszternek, előbb a budavári, 1947-től pedig a bányai egyházkerület felügyelőjének 1950-ben megvonták a nyugdíját, elvették tudományos akadémiai tagságát, majd kitelepítették családjával együtt. Az ő visszaemlékezéseiben olvasható: „*Külön kell megemlékeznem azokról a felejtetetlenül kedves látogatásokról, amelyek lelki vigaszt, bátorítást hoztak. Danhauser László, derék, jó budahegyvidéki lelkészünk végiglátogatta a kitelepített híveit, így jutott el hozzánk is, meghatározó istentiszteletet tartott és úrvacsorát osztott ki.*” Nagy lendülettel végzett gyülekezetépítő munkáján felül ezzel a szembenálló magatartással is magára vonta a hatalom haragját és a hatalmat kiszolgáló egyházi vezetők rosszállását.

1959. április 9-én Vető püspök hívatta magához, s közölte vele, hogy „*egyházi közérdekből*” vidékre kell mennie. Elutasító válasza után másnap az Állami Egyházügyi Hivatalba rendelték. Ott a vádak sokaságával szembesült: nem támogatja az egyház vezetőségét, gyülekezete a reakció melegágya, odajárnak Ordass püspök, a diakonisszák, az evangelizációs emberek, az ifjúság nyüzsg, őket a Bakonyba és a Balatonra vitte táborozni... Ellenvetéseire a következő fenyegetések hangzottak el: felesége holnap már nem taníthat, leányát eltávolítják a tanársegédi állásából, fiát az egyetemről, őt rendőri felügyelet alá helyezik, s vasárnap már nem megy fel a szószékre... Nos, elmegy? – állították döntés elé, s neki nem maradt más választása.

Bibliakörvezetők között (Tahi, 1933)

Ordass Lajos püspökkel

Bakonycsernyén ellenségesen fogadták. A gyülekezet mást szeretett volna lelkésznek, ő pedig nyíltan nem mondhatta meg, hogy erőszaknak engedett. Az első istentisztelet után az udvaron ellene kiabálók hangos csoportjai fogadták. Az ott töltött két évtized kezdeti időszakára így nézett vissza: „*Othontalan, szeretetlen, családomtól távol rettenetes napok, hetek, hónapok, sőt évek következtek. Senki sem értett meg. Nagyon sokáig tartott, míg megláttam, hogy ebben a gonosz tettben is Isten segítsége nyugszik... Urammal való közösség, a családokkal való kapcsolat és szolgálat betöltötte minden időmet. Látom ennek az igének valóra válását: Ti gonoszt gondoltatok felőlem, de Isten jóra fordította!*” A gyülekezet egyik tagja így emlékezett rá: „*Ha nem bízott volna Istenben, biztosan nem tudta volna azt a sok megaláztatást elviselni, amit kapott.*”

Magam is tanúsíthatom, hogy később megismerve őt mennyire becsülték elkötelezett hűségéért, pásztori szeretetért és munkájáért. Utolsó éveiben új parókiát is épített, hogy ennek feladata ne utódját terhelje. A gyanú azonban tehetetlenségként végigkísérte szolgálatát, és olyanok is megfogalmazták, akik szeretettel emlegették: mégiscsak el kellett valamit követnie, ha a püspök úr ide helyezte... Ez a gondolkodás azt feltételezi, hogy a legmagasabb egyházi tisztséggel minden esetben a tévedhetetlenség és az igazság feltétlen tisztessége párosul.

Amikor 1979-ben húszévi bakonycsernyei szolgálat után nyugdíjasként Pestre visszatért, egyházunk múzeumában kapott alkalmazást. Ezt is küldetésnek érezte. „*Lelkeszi hivatásomnál fogva igyekeztem Krisztus üzenetét is tolmácsolni a kiállított tárgyakon keresztül*” – írja.

„Ha nem bízott volna Istenben, biztosan nem tudta volna azt a sok megaláztatást elviselni, amit kapott.”

De arról is beszámol, amire Káldy püspök utasította a múzeum vezetőjét, Fabiny Tibor professzort: Rúgd ki a múzeumból, mert kutyából nem lesz szalonna... „*Így dobtak ki másodszer, 51 évi lelkeszi szolgálat után, 75 éves koromban, mint egy rossz cselédet, minden felmondás nélkül... Egykori jó barátom rövid úton távolított el másodszer...*”

Évekkel később valaki a rehabilitációja kérdését vetette fel előtte. Csodálkozva válaszolt: „*Nekem nincs szükségem erre. Örülök, hogy Krisztusért szenvedhettem.*”

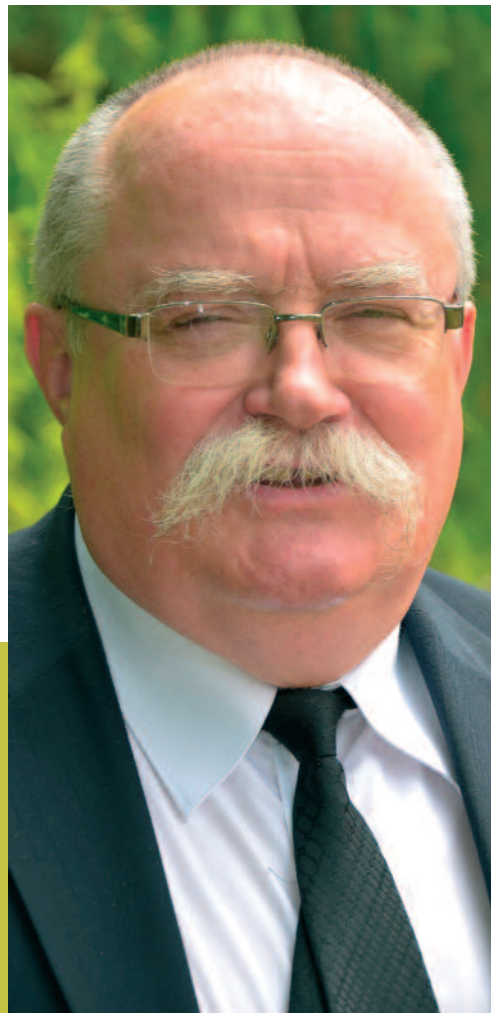
• ZÁSKALICZKY PÉTER

Mit jelent az ön számára a misszió?
Amióta lelkész vagyok, ez a kérdés foglalkoztat: Hogyan tudom az örömhírt, amit magam is átéltem, a lelkészi szolgálatom-

lamvizsga után rögtön felvételiztem a teológiára. De az igazi indíttatást egy csendeshéten kaptam, ahol életemben először gyóntam, és csak és kizárólag nekem hir-

Misszió: amit átéltem, továbbadom

Lupták György kiskőrösi lelkész, a Bács-Kiskun egyházmegye esperese, az Evangelizációs és Missziói Bizottság elnöke. Ő a 2000-től Magyarországon is megrendezett ProChrist evangelizációk koordinátora. Az első missziói bizottsági ülés után készült vele interjúnk.

ban minél hatékonyabban, eredményesebben, izgalmasabban átadni? Ez arra hajtott engem, hogy mindig keressem az újabb és újabb módszereket, hogy hogyan lehet megszólítani az embereket. Kortársainkat, akik általában némán hordozzák problémáikat.

Harminchárom éve lelkész; milyen módon történt meg a találkozás Istennel? Az érintés, ami életváltást hozott.

Édesapám lelkész volt, édesanyám győri diakonissza, így már eretségi táján felmerült, hogy lelkész legyek. Édesapám a maga bölcsességével látta, hogy ez csupán egy pillanatnyi lelkesedés, így ő eltanácsolt a teológiától. Tanárképzőt végeztem, katona voltam. Viszont a szegedi diákéveim alatt édesapám mellett idősebb Cserháti Sándor is nagy hatással volt rám, így ál-

dették, hogy meg vannak bocsátva a bűneim. Ez egyszer s mindenkorra meghatározta az életemet.

Tehát egy rászakadó bűntelherrel indult ez a keresés Isten felé úgy, ahogyan előtte még lelkészgyerekként sem?

Én amolyan rendes gyerek voltam, nem voltak látványos bűneim. Sokáig abban a hitben éltem, hogy én egy jó ember vagyok. Szerintem ez tipikus egyébként. Egyszer bibliórán beszéltünk arról, hogy Isten szemében nincsen kis bűn és nagy bűn. A füllentéstől a lopáson át, a szaftos gyilkosságig minden Ellene való lázadás. Akkor felszólt egy asszony, hogy ő pedig nem olyan, mint egy bizonyos bűnöző. Azt hiszem, sokaknak ebből kell megtérni. Nehéz annak, aki „jó ember” volt egész életében, mert rá kell döbennie, hogy ő is bűnös, hogy a bűn mint egy áthatolha-

tatlan fal, elválaszt Istentől és attól is, hogy az életem egyenesbe kerüljön vagy megváltozzon.

Azóta is meggyőződésem, hogy az emberekhez közelíteni csak a saját pozitív élményünkkel lehet. Ezt nem lehet megtanulni, az ember szíve, élete ott kell, hogy legyen a szolgálata mögött.

Az ifjúsági szolgálatban is felelősséget érez: jelen volt a Keresztény Ifjúsági Egyesület újraindulásánál is.

Nem tudtam, hogy hova megyek, a '90-es évek elején az ember mindenre rávetődött, ami jónak tűnt. A KIE-ben az ifjúság elérésének a lehetőséget éreztem. A világ legnagyobb ifjúsági szervezeteként százötven éves tapasztalattal, hagyományal rendelkezik, innen sokat lehet meríteni. Az európai KIE-szövetségben belül is jó kapcsolataink alakultak. 1996-tól én let-

tem a magyarországi szervezet elnöke, tizenhat év után, tavaly gondoltam, hogy most már jöjjenek a fiatalok.

Milyen módon segített az ifjúsági munkában ez a szervezet?

Az egyik legeredményesebb munkaágunk a Ten Sing volt, amit egy norvég evangélikus lelkész talált ki. Ez egy zenés-táncos aktív csoport, melyet az együtt zenélés, drámázás kovacsol egy közösséggé. 1997 augusztusában már mi rendeztünk Ten Sing fesztivált Kiskőrösön. 1850 fiatal volt együtt 21 országból, ami nagyon nagy dolog volt akkor. Kiskőrösi szolgálatom alatt a legeredményesebb ifjúsági szolgálatnak a Ten Singet láttam. Ott egy 40-50 fős, nagyon ütős, összetartó csoport volt, akik mára már persze felnőttek, kirepültek.

Megtérések, komoly indulások kísérték-e ezt a szolgálatot?

Én ott kereszteltem fiatalokat 16-17 éves korukban. Ami még különösen jó volt, hogy sok, a társadalom szélére sodródott fiatal értünk el, akik haza sem mentek talán szívesen. Ez is volt a KIE-ház mottója: egy ház, ahol otthon lehetsz akkor is, amikor nem vagy otthon.

Hogyan gondolja továbbvinni szolgálatának felelősségét missziói bizottsági elnökként?

Továbbra is az a kérdés mozgat, hogy hogyan tudom átadni a Jézus Krisztusról szóló örömhírt, ami az én életemet is megváltoztatta. Az evangélikus egyház életében egy fontos pillanatban érkezett el, mert válságban vagyunk, ezt egyre többen így látják. Minket is megkísért a válságkezelési módszer, hogy leépítsünk, állásokat szüntessünk meg. Ez mégis a könnyebb megoldás lenne. Egyre többen arra leszünk kényszerítve, hogy leüljünk egymással és azon gondolkodjunk, hogy inkább hogyan építsük az egyházunkat és Isten népét. A Missziói Bizottság a zsinattól ka-

pott erre most megbízatást. Javaslatunk egy nem szokványos, unortodox megoldás lesz, ami inkább előre menekül.

Lehet a missziói tüzet egy bizottság részéről, felülről irányítani?

Jogos kérdés, talán az fog látszani, hogy elkezdjük rázni a fát, hogy fújjon a szél. Az lenne valóban a legjobb, ha spontán módon kezdene minden megújulni, ahogyan az az ébredéseknél történt, amikor egyszerűen égni kezdett az emberekben a büntől való szabadulás vágya. Most ez nincs így, de azért nem ülhetünk ölbe tett kézzel. Ha más nem, elő kell készíteni a helyet a szívekben. A készülő koncepció fontos része lesz a lelkészevangelizáció újraélesztése, ahogyan azt Tűrőczy Zoltán püspökünk és mások annak idején végezték. Igenis szükség van olyan lelkészekre, akik a missziói parancsra alapoznak, és fontos cél, hogy ez a tűz lobogjon minél többek szívében.

Mit tehet egy aggódó gyülekezeti tag egyházunk épüléséért?

Nagyon sokan jól megvannak a gyülekezetükben, és azon túlra ritkán tekintenek,

tisztelet a kivételnek. Ebben a jövőbeni feladatunkban sok önkéntesre lesz szükség, aki a maga tudását, tehetségét ajánlja számtalan területen. Ebben a missziói programban nemcsak régi típusú evangelizációk, hanem nagyon színes alkalmak is lennének, a technika minden lehetőségét kihasználva. Nem lelkész szolgálattevőkre is szükség lesz.

Ahol kapott valamit az ember, ott igyekszik is visszaadni – így lehet szó önkéntességről.

Szerintem sokan vannak, akik kaptak. Kiskőröst és egyházmegyénket is látva ezt tudom mondani. Csak talán úgy élük meg, hogy ők olyan kis pontok, hogy nem is igazán fontos, amit megélték, kaptak. Pedig ez tart minket életben! Hogy szeretettek vagyunk, hogy magához ölelt minket egyszer az Úristen. Az ölelés élménye tartott a gyülekezetben és visz előre – tovább kell adni az ölelést.

• ERDÉSNÉ KÁRPÁTI JUDIT

Küzdelem a lépcsőházban

Emeletes házban lakni egy külön életforma. Néha a lépcsőház árva magányát jelenti, hogy noha egy házban lakunk, de soha senki meg nem szólít. Máskor a küzdelmek színtere, mert egymás mellett van az ajtónk. És az ÉN elképzelésemet korlátozva látom bármiben, ami történik. Akkor gyerünk! Mert jogaim vannak! Kötelességeim pedig nincsenek. Mert az én érdekemet nem kell egyensúlyba hozni a másik emberével. Végül eljut az ilyen ember oda, hogy CSAK ÉN VAGYOK. Utat! Jövök!

Egy gyülekezeti tagunk történetét szeretném elmondani. Szerény, csendes hívó emberként élték az életüket egy háromszintes házban. Fiatal szomszédjaik voltak, akikkel jól kijöttek. Még arra is megkérték őket időnként, hogy a gyerekekre vigyázzanak. Judit és Gyula – nevezük így őket – meg is tették szívesen. *Hát igen, más a fiatalok életformája, de talán pont az a küldetésünk, hogy ezzel segíteni tudjunk nekik, ha idősebbek vagyunk is.*

Folyt az élet a maga csendes módján, míg egyszer csak mindkét fiatal szomszéd elköltözött, szinte egyszerre. Két idősebb

„Mi pedig láttuk, és bizonyágot teszünk róla.” (1Jn 1,2)

pár érkezett a helyükre. *Most még könnyebb, csöndesebb lesz a helyzet. Talán megértő barátokra is találunk, hiszen a mi korosztályunkból valók. Lesz sok közös témánk is...*

Hát nem így történt. Szinte pokollá lett az élet az állandó súrlódások miatt. Semmi sem tetszett az újaknak. Állandó lett a panasza: „Gyula a csikketeket kidobálja az ablakon, és az ő lakásukba hull be” (noha Gyula nem is dohánzik). Ha Judit férje kinyitotta a lépcsőház ablakát, hogy szellőztessen, az volt a baj, hogy a huzat beviszi a port a lakásukba. Ha unokájuk, amikor elment tőlük, levitte a szemetet, azt mondták, hogy ide hordja a kacsáját az ő kukájukba. (Pedig jó messze lakik). Egyszer Gyula rekkenő hőségben hazafelé tartott, amikor a szomszéd idős nő egy bikiniben kipattant a lakásából és elkezdett kiabálni, hogy ne szellőztessen a folyosón, mert ő emiatt megfázik az otthonában.

Ekkor valamit kigondoltak. Egy kis írást tettek a faliújságra, melynek a tartalma kb. ez volt: „Mi nem akarunk beleszólni senkinek az életébe, hanem azt szeretnénk, ha nyugalom és békeség lenne a házban.” A válasz egy hosszú, gyűlölettel és vádaskodással teli levél kifüggesztése volt.

Juditék teljesen kétségbe estek. *Nem tudunk ilyen békétlenségben élni.* Mit tegyünk? Gyula azt mondta, legjobb hall-

gatni és teljesen kikerülni őket. De Judit úgy gondolta, nem jó, hogy hallgatnak, azzal is romlik a helyzet, csak azt nem tudta, hogyan kellene válaszolni, hogy ne legyen még nagyobb veszekedés. Ezen morfondírozva tértek nyugovóra.

Másnap reggel Judit a számítógéphez ment, és szokása szerint először az interneten megnézte az Evangélikus Egyház igazságát, az Útmutató ígét. Ezt olvasta: „A gyűlölet versengést szerez, de minden vétkeket elfedez a szeretet” (Péld 10,12).

Judit úgy érezte, mintha a saját fülével hallaná Isten szavát; hogy Ő szól és ad útmutatást, hogyan oldják meg ezt a problémát. *Hát persze, hogy csak szeretettel lehet: ha szívünkben szeretettel fordulunk a lakótársainkhoz.* Megköszönte az Úrnak, és egyből írt egy levelet. A fenti ígéssel kezdte és így folytatta: „Nincs olyan sértés, amivel meg tudnának bántani bennünket, mert Isten sokkal nagyobbat bocsátott meg nekünk Jézus Keresztje által: az összes bűnünket. Mi a békesség szándékával írjuk ezt a levelet: Judit és Gyula”

Másnap reggel, amikor összehatalákoztak a szomszédokkal, azok kedvesen és előzékenyen köszöntek nekik. Juditék is szeretettel válaszoltak. A régi dolgokról nem történt említés, de azóta is békességben él az egész lépcsőház. Mindenki köszön és kedves a másikkal. ● Sz. B.

Hálával és örömmel van tele a szívünk, mert egy valódi csodát élhettünk meg! Hiszen 15 évnyi várakozás, imádság, vágyakozás, orvoshoz járkálás, műtét és beavatkozás után az őszöveltségi Annához hasonlóan én is, mi is megélhettük kislányunk, Laura születését 2013. január 23-án. Együtt örvendeztünk és adtunk hálát érte keresztelése alkalmából Ürömben, a református templomban reformátusokkal, katolikusokkal

Laura

„Ezért a gyermekért imádkoztam, és az Úr teljesítette kérésemet, amit kértem tőle. Én viszont felajánlom az Úrnak. Legyen egész élete felajánlva az Úrnak! És ott imádták az Urat.” (1Sám 1,27–28)

és evangélikusokkal, hiszen ez a közösség kísért végig minket az utóbbi másfél évben, és hordozott imádságban.

Nehéz röviden szavakba önteni mindazt, amin átmentünk, amit átélünk, hiszen az utóbbi két évben szinte kézzelfoghatóan éreztük Isten vezetését. Sok nehéz döntés áll mögöttünk, hiszen a gyülekezetet feladva kórházlelkész lettem ismét, egy mindent eldöntő műtéten kellett átessenem, megtapasztalhattam az orvosi beavatkozás emberi határokat feszegető területét, de legfőképpen Isten mindent megújító, életet adó kegyelmét. Ezt nehéz mind röviden leírni, és nehéz az érzéseket visszaadni. Istené a dicsőség és köszönet, és álljon itt egy kis vers, amit anyaként, lelkészként előcsalt belőlem mindaz, amit megtapasztalhattunk.

● BAJUSZNÉ ORODÁN KRISZTINA

Laura

Öröm az Ürömben,
Derű a borúban,
Vigasz és reménység,
Gyógyulás és szépség,

Gyötrelem és küzdelem,
Imádság és lépés,
Nehéz órák sora...
Nem meddő vágy csupán...
Beteljesedett.

Mint célba érő győztes, ki babért arat,
Úgy teljesült be az isteni akarat,
Itt van a karunkban,
Velünk van Laura,
Hosszú évek után az Isten mosolya.

Öröm az Ürömben,
Derű a borúban,
Mégis velünk van az Isten mosolya
És velünk maradt életünk tavasza.

A Mesterről a sakkmesterrel

Aradon, a Maros partján van egy park, amit úgy neveznek: az öregek parkja. Sakkasztalok vannak egymás mellett az árnyas fák alatt, ahol a nyugdíjasok sakkozhatnak, együtt lehetnek. Azok, akik az életet vagy akár a hitet megharcolták, itt a sakkasztalán még folytathatják a háborúkat.

Mindenki szeretne nyerni. Mindig tele van ez a hely. Játékosokkal és kibicelőkkel egyaránt. Nagy harcok dúlnak itt a táblán a fehérek és a feketék között. Vannak olyanok, akik játszanak, vannak,

akik csak nézik, és a játékon kívüli biztonságos „kibic-térből” adják a jótanácsot, mit kellett volna lépni akkor.

„Vannak, akik vívják a forradalmakat és vannak, akik kihasználják” – jutott eszembe a napóleoni mondás, amikor letelepedtem az egyik asztalhoz. Magányos öregúr volt az asztal túloldalán. Kezet fogtunk, üdvözlöttük egymást. „Szeret sakkozni?” – kérdezte. „Nem. Őszintén szólva nem szeretek sakkozni. Sem emberekkel, sem bábuval. Csak erre jártam és szerettem ezt a helyet, ezt a parkot, az embereket, a hangulatot, a fényeket és árnyékokat benne.”

„De azért ismeri a játékszabályokat, igaz?” – kérdezett ismét. „Igen. A szabályokat, azokat ismerem. A lépéseket is. De ettől még nem leszek jó játékos. Csak játékszabály-ismerő. Játékos csak akkor leszek, ha meghozok egy döntést is, mégpedig, hogy akarok-e játszani, részt akarok-e venni a fehérek és feketék harcában.” „Játszik egy partit? Nincs kivel játszanom, pedig itt ülök már órák óta.” „Játszom, ha akar” – egyeztem bele. „Válasszon színt!” Elmosolyodtam. „Legyen a fekete. Az jobban illik hozzám” – próbáltam Ingmar

Bergman *Hetedik pecsét* című filmjének egy mondatát megismételni. „Tudja, sakkmester voltam” – kezdte az öreg. „Nem baj. Akkor tanulni fogok” – válaszoltam.

Szóltanul játszottunk. Egymás után veszítettem el a bábukat, katonákat, közöttük pedig a kedvencemet: a vezért. Amikor lekerült a tábláról, megkérdeztem: „Ön szerint hogy hívják ezt a figurát? Királynő vagy vezér?” „Én királynőnek mondom. Miért?” – kérdezett vissza a sakkmester. „Csak kérdeztem. Amikor nekem

„Kérem a vezért!”
„Meváltja?” – kérdezte az öreg.
„Olyasmi” – mosolyogtam.

apám tanította a figurák nevét, akkor vezérnek tanította. A király nem a feleségét viszi a háborúba, hanem a hadvezért. A tábla legerősebb figurája.” Az öreg elismerően bólintott. „Igaz van. Szép magyarázat.” „És még valami. Ezeket minek hívják?” „Parasztozok.” „Na látja, én ezeket gyalogoknak nevezem. Nem szeretem, ha leparasztozzák őket. Az más, hogy annak idején a tűzvonalba azokat küldték, de attól még erősek, és eldönthetik egy-egy parti kimenetelét. Értékes katonák.” „Azok” – helyeselt az öreg. „Elveszett a vezére” – szólt. Vagy inkább figyelmeztetés volt? Káröröm?

Va - lóban, a táblán kevés bábu maradt. A háború a végéhez közeledett. A tábla körül szanaszét hevertek a kiváló vitézek, gyalogok, huszárok, futók és bástyák. Lehangelő temetőre emlékeztető kép volt ez. A vezér nélkül mindent elveszítettnek láttam. „De küzd velünk a hős vezér, kit Isten rendelt mellénk.” Dúdoltam kétségbeesetten, mintha *Luther Márton* énekének jól ismert sorai visszahozhatnák a táblára a vezért. A vezér meghalt. Megölte a másik király, vagy annak katonája. Mit csináljak? Adjam fel a partit? Szálljak ki? Megtehetem. És akkor mi lesz? Van-e megoldás? Vagy tényleg minden elveszett? Lehet-e csatát nyerni a vezér nélkül? Nekem nem fog sikerülni. Nézttem a táblán a figurákat és kombinálni próbáltam. Paraszt. Istálló. Betlehem. El-

indultam a gyaloggal. Előre.

Lassan. Lépésről lépésre.

Más útja nem is volt, és nem is lehetett. Csak előre. A túlsó part felé. Amikor átért, lebukott a tábla látóhatárán. „Kérem a vezért!” „Meváltja?” – kérdezte az öreg. „Olyasmi” – mosolyogtam.

A vezérrel győztem. „A vezér, ahogy maga mondja, mentette meg az életét” – kezdte az öreg. „Az enyémet mindig.” Kérdőn nézett rám. „Tudja, a sakk is olyan, mint az élet. Fehér és fekete. A jó és a rossz folytonos küzdelme. Mindkettőnek vannak királyai és katonái, meg bástyái. És színt is választhatunk. Jézus Krisztus a mi vezérünk. Nélküle olyan elveszettek vagyunk, és reménytelennek tűnik a küzdelem, mint nekem itt az imént. Ott hevert a halott katonák között. De visszatért. Mi is lekerülünk a tábláról. Ki hamarabb, ki ké-

sőbb. De van itt is egy játékszabály: ha a gyalog átér a túlsó partra, megválthatja bármelyiket a táblán kívülről. Jézus Krisztus szolgálai formát öltött, kiüresítette önmagát, mondtam csúnyán, hagyta magát leparasztozni, átért a túlsó partra, hogy azokat megváltsa, akik már csatát vesztek és lekerültek a tábláról, akikre úgy néztünk innen a »kibic-térből«, mint haszontalan figurákra. Visszatért mint vezér és hisszük, hogy az idők végezetén is visszatér fehér lovon mint győztes.”

Az öreg nagyot sóhajtott. „Akkor ezután én is vezérnek fogom nevezni. És már nem parasztozok itt a táblán sem.” „Köszönöm a játékot, mester” – nyújtottam a kezem. „Mester?” – legyintett az öreg. „Még sohasem esett ennyire jól a vereség. Vagyis... mégis csak nyertem.” Mosolygott. Közben újabb partner érkezett az asztalhoz. „Foglaljon helyet” – mondta a mester. „Válasszon színt.” Tenyerén tartotta mindkét vezért: a fehéret és a feketét is.

• HORVÁTH CSABA

Józanul!

I dén tavasszal megjelentek a 2011 őszi népszámlálási adatok, benne a felekezetekhez tartozás számaival. Az egyházhoz tartozók arányának jelentős csökkenéséről szólnak az adatok. A kommentárok, amelyek egyházunk fórumain eddig megjelentek, minden lényegeset tartalmaztak, a józan hozzáállás azonban csak helyyel-közzel volt jellemző. Jézust követni pedig csak józanul lehet. A Krisztust követő egyház az evangélium kincseinek megőrzését, illetve a változást, a változtatást e kincsek szétosztásában csak józanul teheti.

„Minden gondokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok” (1Pt 5,7)

Ez a józanság első szabálya. Ahol ezt Péter apostol levelében olvassuk, ott a józanság mezsgyéje az Isten előtti megalázkodás az ördög gonosz erőivel szembeni hitben való szilárd ellenállás és a szenvedés elfogadásának a köveivel van kirakva. A földön küzdő egyház szolgálatára és az örök életre az Isten maga hív el, készít fel, erősít és alapoz meg.

A második szabály, hogy higgyük és éljük az olvasott és hallott ígét, ne csak bólogassunk rá. Az nem megy, hogy a fenti ígét kívülről fújom, ugyanakkor megyek a saját fejem után és megvalósíthatósági tanulmányokat készítek, melyekből csak az Istent hagyom ki. Vagy összetett kézzel nem csinállok semmit, mert úgy vélem, hogy az Isten majd cselekszik, ha akar. Az első önfejűség, a második pedig Isten rám vonatkozó akaratának elutasítása, megismerésének elhárítása.

Az egyház fogyásáról régóta beszélnek, belső statisztikákból jól ismerjük a kedvezőtlen folyamatokat. Erre megoldásul készül – nem kis szellemi és anyagi ráfordítással – több mint fél évtizede egy egyházi stratégia, melyről előre tudható, hogy életképtelen és alkalmatlan arra, amire szánják. A tervezetek még nyomokban sem tartalmazzák az Isten előtti megalázkodást, az ördöggel szembeni szilárd hitbeli ellenállást és a szenvedés elfogadását. Márpedig ezek nélkül a gondokat, a ter-

heket nem tudjuk kiengedni a kezünk-ből és őreá vetni.

De úgy sem – ahogy láttam és hallottam többektől, még lelkészeketől is –, hogy a kezünket tördeljük és közben sópánkodva, sóhajtozva mondjuk: „Ha a Jóisten akarja, lesz megújulás és növekedés, ha nem...” – és itt nem szokták folytatni a mondatot.

Elfogadni a paradoxont

Furcsa, hogy a Biblián, az egyetemes hitvallásokon és a lutheri reformáció hitvallási iratain tájékozódó evangélikusság mennyire nem tudja elfogadni a paradoxont. Elméletileg talán, de saját és az egyház életében nem. Pedig Isten paradoxonok sorában jelenti ki magát. A világmindenség Ura és teremtője szánalmasan szegény csecsemő alakjában lép az embervilágba. Krisztus a gólgotai kereszten teljes győzelmet arat akkor, amikor mindenki csúfos vereségét látta, ahogy sokan látják ma is. Az igehirdetés bolondsága, örülsége által teremt hitet a Szentlélek. Az evangélium ereje erőtlenség által jut célhoz. A példákat folytathatnánk a Biblia alapján.

Elgondolkodtató, hogy az egyházvezetés, a lelkészek és egyháztalagok ismerik, szájukkal vallják is az isteni

paradoxonok valóságát, mégsem tudnak mit kezdeni azzal, hogy egyrészt Isten nem akarja a fogyást – a Magyarországi Evangélikus Egyházban sem –, mert Ő nem a leépülés Istene. Másrészt pedig a Szentlélek szele ott fúj, ahol akar, olyan erővel, ahogy akar, és ezt az ember sem a hit vitorláival, sem szélerőművel nem tudja befogni. A paradoxon elfogadása elméletben és az egyházi gyakorlatban, valamint a keresztyén ember életében hálaadással: a hívó ember józanságának *harmadik szabálya*.

„Az én útjaim nem a ti útjaitok” (Ézs 55,8, Szent István Társulat ford.) – de azért járható utak!

Isten örömmüzenetének útját egyik embertől a másikig csak akkor érthetjük meg, ha számunkra az evangélium nem egy tan, nem életvezetési szabálygyűjtemény, pláne nem recept. Az evangélium hirdetése, eljuttatása az embertárs füléig, agyáig és szívéig pedig nem munka, elvégzendő feladat, statisztikailag mérhető tevékenység, hanem belülről szorongató kényszer. Ez csak akkor működik így, ha az emberből jó és rossz napjaiban, vidám és fáradt állapotában, az év 365 napján kicsordul megváltottságának öröme. Erre a szervezeti egyház minden jóindulata ellenére képtelen, hiszen ott időpontok, munkaidők, pénzügyi keretek stb. vannak. Ezek a mi útjaink. De ha a szervezeti egyház keretet biztosít egy élő, léleklében erős lelki egyháznak úgy, hogy nem telepszik rá, nem fojtja meg előírásaival, hagyományaisaival, akkor ez utóbbi, a Luther Márton szerinti szentek gyülekezete a benne túlcordulót nem tudja nem tovább adni. Így növekedett az első gyülekezet, a szentek gyülekezete, a keresztyén egyház, mely magával hozta a szervezeti egyház növekedését is. Ez az Isten útja.

Később pedig, amit történelmietlenül Nagy Konstantin utáni időszaknak nevezünk, a szervezeti egyház a pénz, a politika, a hatalom, a kultúra, a különböző filozófiák, emberi ambíciók, tradíciók, szokások energiáinak felhasználásával is növekedett. Ez nem az Isten útja volt, még akkor sem, ha áldásait teljesen nem vontta meg. Korunkban Isten megengedi, hogy a mi útjaink földrengésszerűen beomoljanak, és az így növekedett szervezeti egyház, amit népegyháznak is szoktuk nevezni, zsugorodjon. Az Isten szerinti józan ember elhagyja a maga útját és Jézus nyomdokába lép! A csak papíron meglévő egyház fogyásán pedig nem szomorkodik, hanem ebben Isten által kapott feladatot fedez fel a maga számára. Ez a hitvalló ember, gyülekezet és egyház józanságának *negyedik szabálya*.

Isten örömmüzenete – kinek?

A válasz egyszerű: mindenkinek. Ez a „mindenkinek” elfedi a misszió konkrét célját.

A most megjelent statisztikák csaknem 30%-os fogyásról szólnak, 2,5%-os népességfogyás mellett. Újabb kilencvenéves embertársunknak már semmit nem jelentett az evangélikusság. Ebben felelősségünk van nekünk, akik nem tudtuk hitelesen közvetíteni Isten ígétét és szeretetét, és felelősségük van nekik, akik sokszor és sokféleképpen elutasították a hívást. Meg kell őket keresnünk? Mindenképpen, de nem min-

den áron! Hiszen nem csak az evangélikusokhoz küldetünk, sőt az is előfordulhat, hogy a hivatalosakat hiába hívják meg. „Először nektek kellett hirdetnünk az Isten ígétét, mivel azonban ti elutasítottátok, és nem tartjátok magatokat méltónak az örök életre, íme, a pogányokhoz fordulunk” – mondja Pál apostol (ApCsel 13,46). Nincs új a Nap alatt, én is ismerek olyanokat, akik korábban evangélikusok voltak, ma pedig elutasítók.

A számok mögött izgalmas állapotok és folyamatok vannak.

A 2001-es 1,1 millióval szemben 2011-ben 2,7 millió magyar nem választotta a felekezeti vonatkozó kérdésre, és további 1,66 millió egyházhoz,

felekezethez nem tartozóknak

mondta magát. Sokan közülük azt mondják, „nem zárható be a hit és az Isten templomfalak és felekezeti keretek közé, én a magam módján hiszek”. A Biblia tájékoztat minket arról, hogy ez nem az élő Istenbe vetett bizodalom. Ha a volt evangélikusok elutasítják az egyház szolgálatát, meg kell látnunk, hogy sokan szomjúhozhatnak az evangéliumra, csak legtöbbször még nem tudnak róla. Vigyük feljüket is Isten ígétét. Tudnunk kell, hogy „nem azt kérdezi majd tőlünk Urunk, hányan tértek meg az igehirdetésünkre, hanem azt, hogy elmondtuk-e azt a reánk bízottaknak, ami ránk bízott” (idézet Itt és János nyugalmazott evangélikus püspöktől). Ez az Istentől kapott józanság *ötödik szabálya*.

• GARÁDI PÉTER

Lélek-vándorlás

Gondolatok a népszámlálás kapcsán

„Mégmértettél és kevésnek találtattál”

érintette a csökkenés, ami eszerint nem felekezetspecifikus.

Statisztikai növekedést a következők mutatnak: más felekezetnél 70 471 fő, nincs felekezete 175 654, ateista (2001-ben nem szereplő kategória) 147 386, e három együtt tehát: 393 511 fővel növekedett.

A nem válaszolók 1 594 692 fős növekménye négyszerese az előző három kategória összesített növekményének. Így ez a kategória 80%-os arányt tesz ki a növekményt mutató adatokban, míg az előző három kategória együtt is csak 20%-ot ér el!

Mi következik ebből? Az, hogy a történelmi egyházak csökkenése szempontjából nem a felekezetek egymás elől elszívása, de még csak nem is a felekezet nélkülség, vagy az ateizmus határozott megvallása a legveszélyesebb! A legnagyobb veszély a nihil, akik nem válaszolnak. Érdekes tehát ezzel foglalkozni. Van még egy ennél is szomorúbb kategória: tíz év alatt az ország népessége 260 687 fővel, 2,6%-kal csökkent. Ez a csökkenési ütem száz év alatt 26% népességfogyást feltételezne.

Kik a nem válaszolók?

Tíz éve még reménykedhettünk, hogy előbb-utóbb jobb lesz, mára ezek a remények illúzióknak bizonyulnak. Egész társadalmi rétegek kerültek reménytelen helyzetbe, nyomorba, katasztrófába. Egyesek a társadalom egyharmadáról beszélnek! Hozzájuk már el sem jut az egyházak hívó szava.

Az elnyomorodásnak nemcsak anyagi vetülete lehet, hanem szellemi-erkölcsi is. Hiszen egyáltalán nem biztos, hogy a nem válaszolók mindegyike anyagilag rossz helyzetben van. Az egyházaktól, és ezzel együtt a hagyományos társadalmi értékektől való elfordulásuk mögött a negyven év kommunista diktatúra ateizmusa mellett a rendszerváltás óta mindent előntő erkölcsi-tájékoztatói szennyáradat érzékelhető. A reggeltől estig tartó semmitmondó sorozatok nézői, az ártó hatású akció- és horrorfilmek fogyasztói már az új ideológiának, a pénzimádatnak az áldozatai. A fogyasztói társadalom vallásának, a hedonizmusnak a hívei a vasárnapot nem a templomban, de még csak nem is a természetben kirándulva, vagy múzeumban töltik, hanem a bevásárló- és szórakoztatóközpontok üres csillogásában. Vajon mit lehet értük, a „szellemi proletárokról” tenni?

A demokratikus korszak hatékonyabban rombol?

A kommunizmust is magában foglaló 1949–2001-ig tartó időszakban az evangélikus egyház létszámának 63%-ára csökkent, azaz ötvenkét év alatt eltűnt az evangélikusság 37%-a. A tíz éve ismertté vált veszteség megismerésekor még azt gondoltuk: most megáll vagy csökken a lemorzsolódás. A 2011-es népszámlálás szerint sajnos nem ez történt, sőt! Az utóbbi tíz évben 70,5%-ra csökkent, ami 29,5% veszteséget jelent. Ötvenkét éven át évi átlag 0,71% volt a csökkenés, az utóbbi tíz

évben évi 2,95%! A fogyás tehát 4,15-szörös, azaz négyszer gyorsabban fogyunk a demokráciában, mint a kommunizmusban. A kommunizmus hatását a rendszerváltás rendszere felerősítette.

Felmértük-e a húsz éve ránk köszöntött globális világrendszer kihívásait, pusztító erejét? E „szép, új világ” ideológiai hátterét a felvilágosodásból veszi, amelyben Voltaire radikális egyházkritikája volt az útmutató: „Pusztítsátok el a gyalázatot!” – mondta ki az egyházra.

Jó volna jobban ismerni a mai nyugati társadalom egyházakat érintő jelenségeit. Annyi hozzánk is eljut, pl. a német evangélikusoktól, hogy egyre több az egyházból kilépők (*Kirchenaustritt*) száma, egyre többen tüntetik fel felekezetként a „*konfessionslos*” (felekezetnélküli) kifejezést. Ez a katolikus és evangélikus egyházak számára jelentős anyagi és szervezeti kihívást, azaz csapást jelent. Az anyagi lehetőségek csökkenésével nemcsak egyházi állások és szolgálatok szűnnek meg, de szűkül az egyház társadalmi befolyása is.

Az 1987-es németországi népszámlálást évekig tartó társadalmi vita előzte meg. Sokan nem akarták, hogy az állam szinte mindent tudjon az emberekről, hiszen azzal vissza lehet élni. A 2011-es első közös európai népszámlálásra készült EU-javaslatokban az szerepelt, hogy a vallási adatokat ne firtassák, ne kérdezzék. Németországban mégis kérdezték, mert konzervatív körök, illetve a katolikus, evangélikus egyházak ehhez ragaszkodtak.

A radikális felvilágosult körök „legjobb magyar tanítványai” a 2011-es magyar népszámlálás előtt aztán kifejtették: egyáltalán nem kell a vallási adatokat kérdezni. A balliberális erőknél nem érdeke a hagyományos társadalomszemlélet letevényeseinek tartott történelmi egyházak befolyásának, súlyának növekedése. A népszámláláskor mért vallásosság mértékének tehát politikai tétje is volt, hiszen

ezek az adatok részben az egyházfinanszírozás hivatkozási alapját is jelentették. Végül sikerült visszavenni a vallásra való rákérdezést, de hangsúlyozták, hogy erre nem kötelező válaszolni. Ami pedig nálunk nem kötelező, azt miért is tennénk meg. Talán nem tudták eléggé felhívni híveik figyelmét az egyházak, hogy mennyire lényeges erre a kérdésre válaszolni?

Hatás és teendők

A népszámlálási adatokat összefüggésében, fejlődésében, egymáshoz viszonyítva, azaz tudományos, objektív módon érdemes vizsgálni. Emellett érdemes önvizsgálatot tartania az egyházaknak: miért nem tudnak elég hatékonyak lenni? Az egyes felekezetek egymáshoz való viszonyában is vannak tartalékok: hiszen az egyházak gyakorlatias együttműködésére fontos társadalmi ügyekben (hajléktalan- és cigánymisszió) igencsak szükség lenne.

A legnagyobb veszély a nihil, akik nem válaszolnak.

Ha külön-külön nehezen kecmeregnek ki a sekrestyevallásosság kezeiből, talán együtt, összefogással érvényesebb, vonzóbb és aktuálisabb válaszokat tudnának adni a ma kihívásaira, a ma emberének nyelvén. Vannak-e az újfajta kihívásokkal, romboló erővel szemben eszközeink? Hogyan lehetne növelni lelki, szellemi, anyagi tartalékainkat és ellenállóképességünket?

Ha e nem rózsás eredmények hatására növekszik a józan önismeret, talán tettünk valamit. Sem a népszámlálási eredmények bagatellizálása, sem dramatizálása, sem a bűnbakkeresés, sem a felelősség elkenése nem megfelelő válasz. Az lenne a legjobb, ha a népszámlálási eredményeket figyelemzettesnek vennénk, ami felvillanyoz és komoly munkára serkent. Jó lenne ezeket az adatokat egyszerűen komolyan venni.

• CZENTHE MIKLÓS

A szerző az Evangélikus Országos Levéltár igazgatója

Közzétett eredmények és a reagálások

Tíz év alatt eltűnt a magyar evangélikusok egyharmada, százezer lélek. Megdöbbentő katasztrófa, vagy csak az bizonyosodott be, amit eddig is tudtunk: a „népegyházi korszaknak” végérvényesen vége?

A katolikus egyház az adatgyűjtés mi-kéntjének kritikájával reagált, a baptisták viszont visszaigazolván látják működésüket. A kétféle megközelítés az egyiknek a negatív, a másiknak a pozitív eredményeiből következik.

A 2011-es népszámlálási eredmények nem tartoznak a „győzelmi jelentések” közé, súlyos, de nem egészen látható okok lehetnek a háttérben.

A 2011-es népszámlálás adatainak vizsgálata

A három nagyobb történelmi egyház csökkenésének mértéke tíz év alatt (2001–2011): a katolikusok száma 69,7%-ra, a reformátusoké 71,1%-ra, az evangélikusoké 70,5%-ra csökkent. A három egyházat tehát szinte ugyanolyan mértékben

Save as...

az emberektől, a tömegtől, a vidámságtól. Távol, kissé komoran emelkedtek a fák lombjai fölé. Óriási kontraszt volt ez számomra!

Akkor hasított belém a kérdés: Hol van az egyház, ha az emberek itt vannak? Miért nincs ott, ahol az emberek kikapcsolódnak, jól érzik magukat? Ők itt, mi ott. Ők kint, mi bent. Áthidalhatatlannak látszó távolságot éreztem akkor a mai egyház és a strandon éppen pihenő emberek között. Ott fogalmazódott meg bennem a vágy, az álom egy olyan gyülekezetéről, egyháZRól, amely végre lejön a hegyről, kilép a védett keretek közül az emberek közé, és ott jól érzi magát. Olyan gyülekezetéről álmodtam, amely meglátja a lehetőséget és a küldetést egy balatoni strandon is. Olyan élő közösségről álmodoztam, mely hívogató, befogadó, modern, amely új utakat keres, és nyitott a hozzá közeledők felé.

A számítógépet használók jól ismerik a szövegszerkesztők fájl menüjének „Save as...”, azaz „mentés másként” parancsát, melyet akkor használunk, ha az adott dokumentumot más néven

vagy más helyre szeretnénk elmenteni, de a tartalom nem változtatunk. **A balatonboglári evangélikus gyülekezet délnyugat-balatoni szolgálatának alapállását, stratégiáját ezzel a két szóval jellemezhetjük: mentés másként.**

Mit jelent ez a gyakorlatban? Azt, hogy személyes, hívogató jelenléttel, befogadó templomi, gyülekezeti légkörrel szólítjuk meg mindazokat az embereket – attól függetlenül, milyen háttérből, felekezetből is érkeznek –, akik közösségre vágnak, keresők. Egy szórványhelyzetben élő, kisvárosi gyülekezet nélkülözhetetlen missziói víziója ez! Nagyon sok apró inspirációt kell adni a meglévő közösségnek ahhoz, hogy merje felvállalni a nyitás kockázatát, élményét. Ennek vannak tárgyi és személyi feltételei is. A tárgyi feltételek között hadd említsem meg: nem mindegy, milyen kép fogadja a templomba betérőt. A templom állapota, a padok, a falak, az énekeskönyvek, az ilatok és színek mind a gyülekezetről mesélnek: élő-e vagy halott. Ilyen értelemben minden az Isten nagyságáról,

2009 nyarán jártam először Balatonbogláron. A presbiteri ülés előtt volt egy órá, és lementem a Platán strandra. Július vége lévén a strand tele volt. Szólt a zene, mosolygós, leburnult emberek sétáltak, a levegőben keveredett a sült hal és a lángos (hal és kenyér!) illata, és minden elképzelhető helyen árusok kínálták a portékáikat. Élt a strand, mozgott és lüktetett a tömeg. Amikor megfordultam, láttam a boglári dombokon a római katolikus és az evangélikus templomok tornyait. Jó messze

szeretetéről tesz bizonyosságot, megrázó, ha épp a templom nem. Kevés anyagi ráfordítással otthonossá, hívogatóbbá lehet tenni egy templomteret. Balatonboglár a modern templomával persze jó helyzetben van, de ezzel nem elégedtünk meg, ezért már akkor **kialakítottunk a bejáratnál egy gyermekszarkot, kuckót** (kis asztalok, könyvek, színezők, kirakók stb.), amikor még egyetlen gyermek sem járt a közösségbe. Miért? Azért, mert ez azt a vágyunkat sugallta, hogy örülünk annak, ha elhozzák a gyermekeket a szülők az istentiszteletre. S ez a kép, a missziói vágy alakította a gyülekezet hozzáállását is! Lassan megjelentek az édesanyák a gyermekeikkel, természetessé vált az, hogy istentisztelet alatt a gyermekek ott vannak, játszanak, számukra is élmény a közösség ünnepe. Az istentiszteleten így megjelent édesanyákkal indult útnak 2010-ben a baba-mama kör, melybe ma már több mint húszan járnak. Az elmúlt három évben csaknem húsz család került így kapcsolatba a gyülekezettel, ebből következtek keresztelők és esküvők is.

Ahhoz, hogy létszámában fennmaradjon és gyarapodjon egy szórványgyü-

lekezet, gondolkodásában, hozzáállásában új utakat kell keresnie. Szélesre kell tárunk az ajtóinkat, hiszen nem zártkörű rendezvényeket tartunk! Azon

elérhetővé és megtapasztalhatóvá válik a közösségünk. Biztatunk minden gyülekezetet, térképezze fel a lehetőséget, hogy a templom falain kívül hol és mi-

kell szüntelenül gondolkodnia, imádkoznia egy közösségnek, hogy a ma embere számára milyen módon, formában tudja tolmácsolni a rá bízott üzenetet.

Erre egy példa a városunkban kilencven éve működő Balaton Vox kórus, amely az egyik templomi koncertjén ráadásaként elénekelt egy spirituálét. Az addig mereven ülő közönség egyszer csak megelevenedett, mozogni kezdett, tapsolt, a ritmust ütötte a lábán, azaz jól érezte magát. Mit jelentett ez az útjait kereső, fiatal közösség számára? Azt, hogy igény van olyan kórusra, amelyik spirituálét, gospelt énekel, mert azon keresztül embereket érhetnénk el. **Így alakult meg 2011 januárjában a Seven Houses Gospel Choir, gyülekezetünk kórusa**, melyben több felekezetből énekelnek testvérek.

A misszió a számunkra azt jelenti, hogy ott vagyunk az emberek között – nem erőszakosan, hanem a közelben és érthetően. Csak annyit teszünk, hogy

ilyen módon találkozhat az emberekkel (pl. városi rendezvények, népnepélyek stb.). Balatonboglári első élményem inspirálta azt, hogy **2011 nyarán először lemenjünk a Balaton-partra a strandmissziókkal**. Egy héten keresztül testközelben, személyesen tapasztalhatták meg az emberek, hogy egy történelmi egyház végre kilép az „erős várából”, ott akar lenni, jelen akar lenni. Ez felemelő és felelősségteljes érzés volt a számunkra is. A világi média (Magyar Nemzet, TV2, Kossuth Rádió, Somogyi Hírlap stb.) soha nem látott pozitív támogatással és érdeklődéssel figyelte kezdeményezésünket. Mit tettünk? Szinte semmit. Egyszerűen jelen voltunk egy szokatlan élethelyzetben. Fiatalok és laikusok, teológushallgatók és lelkészek. S azt tapasztalhattuk meg, hogy naponta negyven ember ül le az asztalunkhoz és kíváncsi ránk, az egyházunkra.

• CZÖNDÖR ISTVÁN

Misszió – 1. rész

Meditációs anyag

„Az Úr Lelke van énrajtam, mert felkent engem, hogy evangéliumot hirdessek a szegényeknek; azért küldött el, hogy a szabadulást hirdessem a foglyoknak, és a vakoknak szemük megnyílását; hogy szabadon bocsássam a megkínzottakat, és hirdessem az Úr kedves esztendejét.” (Lk 4,18–19) Ezt az ézsaiási ígét vonatkoztatta magára Jézus kétezer éve a názáreti zsinagógában, és hirdette meg programbeszédéként – ennek szellemében élt, ezt valósította meg földi működése során. Ez annyit tesz, hogy egyik összetevő sem hiányozhat Jézus mai, földi, az egyházban testet öltött, bennünk, általunk megvalósuló szolgálatából – egészen tömörre egyszerűsítve: sem a szó, sem a tett.

Kicsit bővítve: sem a szabadulás meghirdetése, sem a szabadító cselekedetek. Ezekre tanította a tanítványokat a hároméves kiképzés során, és ezt koronázta meg az úgynevezett missziói parancsban: „Menjete el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek.” (Mt 28,19–20a) Ebben a kiküldési parancsban pedig nem tesz mást, minthogy az ézsaiási ígében magára vállalt, majd ténylegesen megvalósított „életpályamodell” – amit időközben megtanított a tanítványoknak – adja velük tovább a következő tanítványi nemzedék számára, amelytől ugyanaz váratik el.

Pál szépen gyakorolja is ezt, amit erről Timóteusnak írt tanácsa tanúsodik: „Amit tőlem hallottál sok tanú előtt, azokat add át megbízható embereknek, akik mások tanítására is alkalmasak lesznek.” (2Tim 2,2) És ha netalán mi nem ezt az iskolát jártuk, akkor nem tudunk Jézus-arcú tanítványokká tenni, azt tanítani, amit ő, hanem csak saját arcunkra vagy kölcsönzött arcra vagyunk képesek formálni egy következő – és kérdés, mennyiben jézusi – tanítványi nemzedéket. Az európai kultúrkörben a szoros nyomkövetés hiánya, a jézusi tanítástól és életpályamodellől való eltérés az oka a keresztyénség gyöngülésének, egyházaink, gyülekezeteink hanyatlásának.

Szótlan, sótlan – missziótlan

A misszió az örömhír meghirdetése és megélése – tehát nem magunkban tartása, hanem kimondása, ki- és megmutatása. Igaz, ez csupán egy a millió és szinte már követhetetlen, befogadhatatlan mennyiségű hír között, de mégiscsak ez a hír. Vagy megszeppenve hallgatunk, vagy a modernség kábító jelszava mellett cifrázzuk, csűrjük-csavarjuk úgy agyon a nagyon egyszerű jézusi üzenetet, hogy bár benne a só, de a hozzá adott fűszerkeverékek teljességgel elterelik róla a figyelmet. Vagy a világhoz való alkalmazkodási görceink következtében épp az örömhírünk lényegét hagyjuk elsikkadni, azaz szavainkból hiányzik a só, ha nincs benne az, aminek nem hangosnak, érdekesnek, izgalmasnak kell lennie. Nem a mai kor követelményeihez, elvárásaihoz simulónak. Nem szépen csomagoltnak, diplomatikusan tállatnak, hanem igaznak és hitelesnek. Ez az igaz szó a Jézushoz hívás, a halálból az életre, a sötétségből a világosságba, a bűnből a tisztaságba hívás szava, a megtérésre hívásé – és ezt kell az életünknek hitelesítenie...

A misszió nem passzió

Nagy veszély, ha az egyházban eluralkodik az a nézet, miszerint van néhány megnevezett missziói munkaág, azoknak vannak vezetői, esetleg a vezetőkhöz csatlakozik néhány, erre a szakterületre specializálódott lelkész vagy laikus, és akkor ezek jól megvannak magukban és egymás közt az ő kis furcsaságaikkal, ha tetszik, hobbijaikkal. Ráadásul hóbortjukat még élvezik is, bizonytalanságuktól arra vágytak, hogy börtönben dolgozzanak és hirdessék a szabadulást a foglyoknak, a cigányoknak! Hogy ő, mily boldogok is szegények, ha a kór-

házakban gyógyítanak hirdetővé a bűnök bocsánatát és az örök életet; ha vakok, hajléktalanok, prostituáltak stb. közt lubickolnak az élet szépségeiben! Nem így van ez! A misszió minden tanítvány feladata! Minden tanítványnak másokat kell tanítvánnyá tenni: és nem mindenki van börtönben, nem mindenki cigány, vak, szegény, prostituált, de addig mindenki (gazdag, egészséges, értelmiségi, munkás, konzolidált életvitelű stb.) missziós célpont, amíg nem lett tanítvány – és hát él Magyarországon és szerte a világon jó néhány nem tanítvány... A misszió nem passzió, főleg nem úri passzió.

Az apostolok Jézus tanítványbarátaiként szintén Isten akaratának engedelmeskedve szolgáltak.

barátaiért. Ezt a látszólagos ellentmondást találhatjuk az apostolok életében is. Úton, üldöztetések, verések, éhezések, gondok-bajok, hányattatások közt, mégis boldogan, szabadon éltek – misszionáltak. Jézus szolgálai formát vett fel, embert szolgált, ehhez szolgálai engedelmeséggel Isten akaratának vetette alá magát. Az apostolok Jézus ta-

A misszió passzió

Jézus élete konfliktusokkal, meg nem értésekkel teli élet volt. Sírt a meg nem térő város felett, a hozzá közel állók hitetlensége felett, nem volt hova nyugalomra hajtania fejét, azaz a szó fizikális, de bizonyos értelemben lelki vonatkozásában is hajléktalan, otthontalan, idegen volt, saját világába jött, de az övéi nem fogadták be őt (vö. Jn 1,11), elárulták, cserbenhagyták, megkínozták, képtelen vádakkal illették, megalázták, megölték. És persze hogy volt öröme is: mert a segítség, az adás önmagában hordozza jutalmát: el nem vehető, mindenkiféle álló megelégedettséggel ajándékoz meg. A legnagyobbat, az életét is odaadta a

tanítványbarátaiként szintén Isten akaratának engedelmeskedve szolgáltak. Lemondtak mindenféle előjogról, ahogy Jézus sem tekintette zsákmánynak, hogy egy az Atyával. Igen, a misszió szolgálai passzió. Ennek felismerése, elismerése és elfogadása, életünkre alkalmazása nélkül nincs eredményes misszió.

• BAKAY PÉTER

A Magyarországi Evangélikus Egyház cigánymissziói referense

KwaSizabantu

Ahol az emberek segítséget kapnak

Ha a keresztyének igazán élnék hitüket, nem lenne más vallás a földön – hallottam egy beszámolóban a dél-afrikai KwaSizabantu misszió lelkészkonferenciáján. Provokatív megállapítás, érdemes rajta elgondolkodni.

Az 1860-as években a németországi hermannsburgi evangélikusok lelki ébredése hatására több külszolgálatot vállaltak Dél-Afrikában.

A misszió mai vezetője, Erlo Stegen az ő leszármazottja, a hatvanas években kezdte szolgálatát. Igazi keresztyén „botránynak” számított, hogy az apartheid idején fehér létére a fekete zulusok között munkálkodott. Nagy ébredés indult ekkor, amely a mai napig tart. Ezrek és ezrek tértek meg, bánták meg

bűneiket, kaptak új életet, többen testileg is meggyógyultak. Erlo bácsi (mindenki így hívja) visszaemlékezése a kezdetekre: „Így imádkoztam: Nem szeretnék olyan prédikátor lenni, aki az embereket egy vagy két órát szórakoztatja vasárnap, azokat csak kereszteli, esketi és eltemeti. Ez túl kevés. Szeretnék prédikátor lenni, aki a te igazságot hirdeti, és nem csupán egyházadat játszik. – Ez sokba került nekem.”

Aktívan szolgált, de látta, hogy a megtértek életében is ott van a bűn, így az övében is. Kis zulu gyülekezetével intenzív bibliaolvasásba kezdtek. Ke-resték Isten akaratát. „Isten megmutatta nekem, hogy bálványimádó vagyok. Sírva mentem a gyülekezeti helyiségbe, ahol istentiszteletet kellett tartanom. De nem tudtam prédikálni, hanem csak küszködve ajánlani: Tér-deljünk le és imádkozzunk. Szakadatla-nul sírtam és csak ezt kiáltottam: Isten, légy kegyelmes hozzám, bűnőshöz. Ez volt az ébredés kezdete. Isten bevett engem a malmába, lassan és finoman őrlött. Akkor elfelejtettem, hogy tizen-két éven át az evangélium hirdetője voltam. Úgy imádkoztam, mint bűnös a templomban, aki a saját mellét verte. Az ébredés kezdete a sírás.”

Idén márciusban Isten elvitt néhányunkat erre a helyre. A lelkészkonferencia mellett volt lehetőségünk megismerni a misszió életét. Láttam és átéltem a csodát, Isten országának megvalósulását a földön. A missziós faluban egy időben mintegy ezren élnek, de nagy a forgalom is. Évtizedek alatt sem gyengült az ige-

hirdetés és annak minden áldásos következménye. A vasárnapi istentiszteleten több ezren vesznek részt. Ezen kívül számtalan áhítat, énekkari szolgálat, lelki beszélgetés segíti az ide érkezőket. És ők csak jönnek az ország és a világ minden tájáról. Évente tartanak lelkészkonferenciát és 6-8000 fős ifjúsági találkozót is. Többen már évtizedek óta ott élnek és szolgálnak. Mások csak néhány hetet vagy hónapot töltenek itt. Az első meglepetés (az ember ötven fölött már ritkán lepődik meg) az volt, hogy érkezésünk után egy román család felajánlotta, hogy szívesen mossák a ruháinkat. Erdély elvétele miatt nem kedveltem a románokat. Most meg egy román mossa személyes holmijaimat? Kis otthonunkban többször vendégül látták a magyar csoportot. Búcsúzáskor meg is vallottam nekik ellenérzésem, ami most miattuk megváltozott, vagyis inkább az őket is, minket is elfogadó, szerető, megújító Úr miatt.

Egy fiatal zulu misszionárius (akinek anyja varázsló volt, de ő is megtért) amikor megtudta, hogy evangélikus lelkész vagyok, örömmel beszélt Lutherről. Bárcsak azon a szinten lennénk, mint ő volt – mondta.

Sok élettörténetet, tanúságtételt hallgattunk végig. Holland, német, belorusz, zulu, orosz, amerikai és más nemzetiségűek beszéltek Isten őket is megtérítő hatalmáról. Szenvedélybetegek, prostituáltak, AIDS-esek, homoszexuálisok, depressziósok, bűnözők, kiégett, szkeptikus vallásosok kaptak és kapnak új életet ezen a helyen. Írástudatlanok, tudósok, lelkészek, művészek, bankárok, politikusok élete újult meg Krisztus által.

A misszió folyamatosan növekszik, mozgásban van. Számtalan intézet, munkahely működik területén: óvoda, általános iskola, főiskola, AIDS-kórház, mezőgazdaság (professzionális növénytermesztés és állattartás), fűrészüzem...

Vizet találtak a föld alatt. Ezt issza az egész misszió és nem győzik palackozni. Ez Afrikában nagy kincs. Rádiójukat általában háromszáz ezren hallgatják.

Mit hoztam magammal? Az egyház ébredése velem kezdődik. Nekem kell komolyan vennem a bennem lévő akadályokat, rendeznem kell életemet Istennel és emberrel. Karban kell tartani lelki életemet.

Tudom, mert tapasztalom, hogy a keresztyénség jelentős része (magamat is beleértve) kiegyezett számtalan bűnnel, és ezért erőtlenség. Meg kell aláznunk magunkat Isten előtt, hogy ő felemeljen, és igazán használni tudjon.

Két szót megtanultam zulu nyelven: **Isten neve Unkulunkulu, ami azt jelenti, a Legeslegnagyobb; és KwaSizabantu, ami szó szerint is ezt jelenti: „a hely, ahol az emberek segítséget kapnak”.**

• SZEVEÉNYI JÁNOS
Hamarosan egy filmet is elérhetővé tesszünk az érdeklődők számára a misszió életéről, melyet a magyar stáb készített.

A misszió honlapja: www.kwasizabantu.com

A magyar csoport Erlo báccival (középen öltönyben)

Elvégeztetett!

Dr. Fabiny Tamás püspök rendhagyó tárlatvezetése Munkácsy Mihály *Trilógiája* előtt a Magyar Nemzeti Galériában 2011. március 19-én (részlet).

Mit jelent az, hogy „elvégeztetett”? Jelentheti azt, hogy mindennek vége. Hogy mintegy kudarc az, amit történt. Jézus szava volt a kereszten, hogy „elvégeztetett”,

de a szó eredeti tartalma azt jelenti, hogy valami célhoz ér, és „beteljesedett”. Ilyen értelemben jó fordítás. Amikor Jézus azt mondta, hogy „beteljesedett” vagy „elvégeztetett”, akkor nem a kudarcról, hanem ellenkezőleg, a győzelemről beszélt.

A Trilógia harmadik képén – ellentétben az első kettővel – Pilátus nincs jelen, de a keze nyoma mégis ott van. Ott a kereszten az a bizonyos négy betű: INRI, „a názáreti Jézus, a zsidók királya”. Három nyelven íratta ezt Pilátus Jézus feje fölé, görögül, latinul és héberül. A zsidóság vezetői, mint tudjuk az evangéliumból, tiltakoztak ez ellen. „Ne azt írd: A zsidók királya! – hanem ahogyan ő mondotta: A zsidók királya vagytok.” S akkor Pilátus talán valami utolsó összeszedett bátorsággal azt mondja: „Amit megírtam, megírtam.” (Jn 19,21–22)

Itt a képen is láthatjuk a kereszt tö-

vében azokat, akik ott maradnak, és láthatjuk azokat, akik már távoznak. Akik ott maradnak: a három Mária. Mária, Jézus édesanyja fehér kendőben, Jézus lábát átölelve siratja gyermekét. S a másik Mária, Jakab anyja ugyancsak fehér kendőben, széles mozdulatot tesz éppen. A harmadik pedig Mária Magdaléna. Itt is kibontott hajjal, zokogva. S mellettük ott áll a szeretett tanítvány. Ahogyan egymásra bízta Jézus édesanyját és a tanítványát: „Asszony, íme, a te fiad! Íme, a te anyád!” (Jn 19,26–27) S ott marad a római katona is a kép jobb alsó sarkában, de ő nem gyászolva, nem is önszántából, hanem azért, mert ez a dolga. Feladatot teljesít. Őt ezért fizetik. Már le is ül a képen, most már nem fontos neki, hogy mi történik, csak múlatja az időt, várja, hogy mikor jár le a szolgálat, mert addig ott kell maradnia.

És a képen, a kép bal oldalán azokat

látjuk, akik már távoznak. A zsidóság vezetői, akiknek végig kellett nézni a kivégzést. Ez a két alak megvitatta a látottakat, mint egy színházi előadás után. „Te mit gondolsz, hogyan játszották a szerepüket? Hogy is történt, hogyan tovább?” Látszik, hogy örülnek, hogy túl vannak rajta, s már előre tekintenek.

És a létrás ember. A létrás ember, aki ugyancsak tette a dolgát. Akinél ott vannak a szerszámok, a szekerce, a létra. Ő már megcsinálta azt, ami rábízott. Ő már, mint aki jól végezte dolgát, viszi magával a felszerelését. De éppen ez az a létra, amely Reményik Sándor *Pilátus* című versében is előfordul, és aminek jelentőséget kell tulajdonítanunk. „Szegény bolond, pedig csak álmodott, / Csak álmodott egy létráról az égig.” Itt a létra még nem funkciójának megfelelően függőlegesen áll, hanem vízszintesen, de a függőlegesre állított létrának az a jelentősége, hogy összeköti a fönti és a lenti világot. Gondolhatunk az Ótestamentumból Jákób álmára, amelyben egy égi létrán Isten angyalai közlekednek föl és alá. Mi történik a Golgotán? Megnyílik az ég. Kettészakad a kárpit, ami azt jelenti, hogy az ég és a föld közötti különbség megszűnik, Jézus halála létrát képez a mennyi világ és a földi világ között. Weöres Sándornak van egy nagyon elgondolkodtató mondata: „Alattad a föld, fölötted az ég, bened a létra.” Jézusra érthetjük ezt, őbenne a létra. Jézuson keresztül jött le az Isten a földre, és őrajta keresztül nekünk van lehetőségünk Istenhez jutni.

Lehetne még időzni a különböző szereplőkön, a szereplők arcán, mozdulatán, kifejező vonásain. Lehetne még ezt a tájat nézni, ezt a komor eget, de az idő rövidege miatt végül még fordítsuk tekintetünket egy szokatlan szereplőre. A lovasra, aki ugyancsak fehér ruhás, ahogy Jézus is fehér kendőben,

ágyékkötővel függ a kereszten. Ez a fehér ruhás ember szinte ugyanolyan ragyogó fényben áll, mint Jézus. A művészettörténészek sokat foglalkoztak ezzel az alakkal, már csak azért is, mert Munkácsy azt a nevet adta ennek a szereplőnek, hogy „az arab lovas”. De hogy kerülne egy arab lovas ide, a Golgotára? Egyáltalán mi keresnivalója volna egy lónak a Golgotán? Ha közlekedtek is állat hátán abban az időben, inkább szármárháton tették, a ló ritkább állat volt azon a vidéken. Valójában nem a lovas arab, hanem maga a ló, egy arab telivér-ről van szó, amin ül ez a titokzatos alak. Aki – nézzük a tekintetét – Jézusra néz. Aki kíváncsian figyeli a történeteket, nem azzal a közönnyel, mint a római katona, vagy nem azzal az elégedettség-gel, mint a zsidók, akik távoznak, hanem várakozva, kíváncsian, hogy mi fog történni. Mintegy szemkontaktusban van a kereszten szenvedő Jézussal. Mert Jézus még él! Még nem lehelte ki a lelkét! És vegyük észre, hogy ennek a titokzatos lovasnak a vonásai jézusiak. Mintha Ő ülne ezen a lovon. Mintha megkettőződne ezen a festményen! Ott van egyrészt a kereszten szenvedő Jézus, aki hamarosan kileheli lelkét. Akinek utolsó szava az: „*Elvégeztetett.*” (Jn 19,30) Vagy a másik evangélium szerint az utolsó szava az: „*Atyám, a te kezébe teszem le az én lelkemet!*” (Lk 23,46) Ez az utolsó szó egy imádság. A zsidó kisfiúk ezt az imádságot minden este elmondták, mint amikor ma egy kisgyermek úgy imádkozik: „Én Istenem, jó Istenem, becsukódik már a szemem.” Jézus ezekkel a szavakkal, egy kisgyermek álomba szenderülő bizalmával hal meg a kereszten. De még az utolsó előtti pillanatban vagyunk, a lovas nézi Jézus ajkát: kileheli-e már lelkét? Mert amikor igen, akkor ez a lovas elindul. Ugyanis a Biblia utolsó könyvében, a Jelenések könyvében a 19,11-től ezt ol-

vassuk: „*És láttam a megnyílt eget – az imént utaltam arra, hogy Jézus halálakor megnyílt az ég, akárcsak a megkeresztelésekor –: íme egy fehér ló, és aki rajta ül, annak neve Hű és Igaz, mert igazságosan ítél és harcol, szeme tűz lángja (...), és vérbe mártott ruhába volt öltözve. Ez a név adatott neki: az Isten Igéje (...), királyoknak Királya és uraknak Ura.*” Feszülten várja Jézus utolsó leheletét, hogy innen, a Golgotáról induljon el, immár nem a szenvedő Jézus, hanem a megdicsőült Krisztus.

„*Elvégeztetett*”
 Felekezeti tárlatvezetések
 Munkácsy Mihály Krisztus-trilógiája előtt, Luther Kiadó
 A kötet szerzői: Beer Miklós katolikus püspök, Fabiny Tamás evangélikus püspök, Gáncs Péter evangélikus püspök, Jelenits István piarista szerzetes, Kocsis Fülöp görög katolikus püspök, Szabó István református püspök, Ternyák Csaba katolikus érsek és Zászkaliczky Zsuzsanna művészettörténész

Egy hálózati kulcs-szereplő portréja 5.

Barnabás, a megbízható

„Ezekben a napokban próféták jöttek le Jeruzsálemből Antiókhia. Előállt egyikük, név szerint Agabosz, és a Lélek által megjövendölte, hogy nagy éhínség lesz az egész földön. Ez be is következett Klaudiusz idejében. A tanítványok pedig valamennyien elhatározták, hogy aszerint, amint kinek-kinek módjában áll, valami segítséget küldenek a Júdeában lakó testvéreknek. Ezt meg is tették, és elküldték Barnabással és Saullal a gyülekezet előjáróihoz.”

(ApCsel 11,27-30)

Az Agabosz által megprófétált nagy éhínség tulajdonképpen egy éhínségsorozat volt, amely Claudius császár uralkodásának idején (Kr. u. 41-54.) a Római Birodalom különböző területein ütötte fel a fejét*.

Az antiókhiai keresztyének gyűjtést rendeztek a júdeai hívőknek. Önkéntes adományokról volt szó, és akik adakoztak, azok az anyagi helyzetüknek megfelelően vettek részt a segélyprogramban. Ebből az is nyilvánvalóvá válik, hogy az antiókhiai keresztyének nem voltak vagyonszerzők. Ez a gyűjtés nagyon gyakorlati módon mutatta be,

hogy az első keresztyének nemcsak azonos tanokat hirdettek, hanem a nagy földrajzi és kulturális távolság ellenére igazi szeretetközösségekben is voltak egymással.

Az antiókhiai közösség biztos akart lenni abban, hogy áldozatos pénzadományuk valóban oda jut el, ahová azt szánták. Ezért a legmegbízhatóbb embereket,

is szükségük lett volna tartalékok képzésére. Mégis mélyen a pénztárcájukba nyúltak azok érdekében, akiknek a legnagyobb szükségük volt erre. Ez egy újabb példa arra, hogy az úgynevezett „gyenge” kapcsolatok mennyire tudják erősíteni a hálózatokat. De ne feledjük, hogy a „gyenge” kapcsolatokat csak na-

Barnabást és Sault választották ki, és velük küldték el az összegyűjtött pénzeszeget Júdeába.

Egy hálózat akkor tud hosszabb távon növekedni, ha nem csupán egy eszme, a közös érdeklődés vagy a pillanatnyi érdekek kötik össze a részeit. Ha az egyik tag, vagy az egyik közösség bajba kerül és a hálózat távoli pontján élők a segítségére sietnek, akkor nagymértékben megerősödik az egész hálózat. Gondoljunk bele, hogy az antiókhiaiak túlnyomó többsége életében nem találkozott a jeruzsálemi és a júdeai keresztyénekkel, ráadásul nekik

gyon erős és megbízható emberek tudják megvalósítani a hálózatok egyes részei között.

• TÖMKÁ JÁNOS

Forrás: Tomka János és Bögel György: Vezetés egykor és most – A Biblia és a menedzsment, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2011

** Wakvoord, J.F.; Zuck, R.B.: A Biblia ismerete – kommentársorozat VII.; KIA Kiadó, 61. oldal*

• A. L.

Rejtvény

Hogyan támadnak fel a halottak? Milyen testben jelennek meg? Hol találjuk a Bibliában a fenti kérdéseket és a rejtvényben elrejtett választ? Minden szám egy-egy betűt jelöl. A meghatározásokra adott válaszok első betűje tartozik az adott számhoz.

4 3 1 2 13 5 2 6 7, 4 7 7 4 14 10 5 3 4 14 5 5 10 8 15
 2 5 6 2 5 2 13 5 2 5 8 5 14, 17 6 4 16 4 3 4 9 11 2.
 1 6 2 5 10 11 14 12 4 10 2 5 6 2 5 2 4 8,
 4 3 1 14 12 5 2 5 14 18 4 2 19 20 11 7 11 2 2,
 3 21 9 22 5 8 1 9 3 1 10 8 5 10 5 9 12 5 6
 3 4 9 10 4 16 4 10 5 16 1 3 5 9 23 5 14 5 14 15
 2 5 6 2 5 2.

1. Isten népe
2. Kétkedő apostol
3. Vámszedőből lett tanítvány
4. Dávid fia, aki fellázadt ellene
5. Zsidó leány, akit Súsán várába vittek
6. Ő kente királlyá Dávidot
7. Keresztelő János apja
8. Isten bezárta az oroszlánok száját, amikor közéjük vetették
9. Ebből az országgrészből származott Jézus
10. Éjjel kereste fel Jézust
11. A Filemonhoz írt levélben szereplő rab-szolga
12. Ipszilon

13. Az úrvacsorában ezt jelenti a bor
14. Keresztyénné lett bíboráros asszony Filippiben
15. Ilyennek tette magát Dávid, amikor a filiszteusok között volt
16. Az ígért földje
17. Mózes felesége
18. Ószövetségi kispap, aki parázna nőt vett feleségül
19. Mózes testvére
20. Izsák felesége
21. Szerelmes költemény a Bibliában
22. Neve kősziklát jelent
23. Vallási vezetők

A megfejtéseket a szerkesztőség címére kérjük beküldeni: Evangélikus Missziói Központ 1164 Budapest Batthyány Ilona u. 38-40.

A 131. zsolttár

Kicsinek lenni

Bence Gábor a GyLK 764 alapján (tonus irregularis)

Beszédtempóban

U - ram, nem fu - val - ko - dik fel az én szi - vem, nem ke - vély az én te - kin - te - tem.
 Nem tö - rek - szem ar - ra, a - mi túl nagy és el - ér - he - tet - len len - ne - ne - kem.
 In - kább csi - tí - tom, csen - de - sí - tem lel - kem, mint ő - lé - ben gye - re - két az é - des - a - nya.
 O - lyan jó most ki - csi - nek len - nem, el - fá - rad - tam a ter - hek a - latt. „Az Úr - ban bíz - zál, Iz - rá - el, most, ő - rök - re, szün - te - len!” Al - le - lu - ja,
 á - men. „Az Úr - ban bíz - zál, Iz - rá - el, most, ő - rök - re, szün - te - len!”
 Al - le - lu - ja, al - le - lu - ja, al - le - lu - ja! Al - le - lu - ja! Al - le - lu - ja, al - le - lu - ja,
 al - le - lu - ja! Al - le - lu - ja! Al - le - lu - ja, al - le - lu - ja, al - le - lu - ja! Al - le - lu - ja!

Imádkozzunk!

„A magány csöndje nélkül az ember sem magát nem találja meg, sem Istent.” (Ordass Lajos)

Adjunk hálát és dicsérjük Istent:

- mert gondja van ránk, nem feledkezik meg rólunk,
- még a „halál árnyékának völgyében” sem hagy magunkra;
- hogy nem teljesíti minden kívánságunkat;
- mert sokkal jobb elképzelése van számunkra, mint amit mi tervezünk az életünkkel!

életünkben eljön a veszteség, betegség vagy a gyász ideje, pedig kezdetől fogva tudjuk, hogy ezek földi életünk velejárói;

- sokszor Istent okoljuk problémáink miatt, pedig egyedül Ő a segítség, amikor magunk vagy mások bűne miatt nehéz helyzetbe kerülünk!

Könyörögjünk és kérjük bizalommal:

- testi, lelki, szellemi gyógyulásunkat, nem megfélemlítve arról, hogy Atyánk jól tudja, mire van szükségünk és föltétlen javunkat akarja;
- bölcsességért, isteni vezetésért;
- az Evangelizációs és Missziói Bizottság szolgálatáért;
- a Repülőtéri Lelkészség és az Evangélikus Cigánymisszió szolgálattevőieért!

• A.L.

Valljuk meg, hogy:

- sokszor eszünkbe sem jut döntéseink előtt megkérdezni, hogy vajon mit szól hozzá Isten;
- amíg egészségesek, fiatalok vagyunk, nem veszünk tudomást arról, hogy egyszer elfogy az idő, az erő, az egészség, és sok hiábavaló dolog tölti ki napjainkat;
- csodálkozunk, és nem értjük, amikor

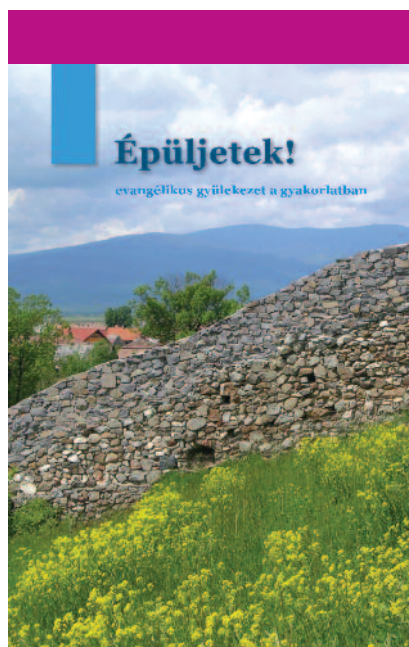
Derű

„A vidám szív a legjobb orvosság, a bánatos lélek pedig a csontokat is kiszárítja.”
(Példabeszédek könyve 17,22)

A perselyezésnél a fiú egydolláros bankjegyet dobott a perselybe, amikor a mögötte álló megkopogtatta a hátát, és egy húszdolláros bankjegyet nyújtott át neki. A fiú elszégyellte magát a háta mögött álló nagylelkűségén, bedobta a húszdollárát a perselybe, és továbbküldte a perselyezőt. Újabb kopogtatás a vállán:
– Fiú, ez a bankjegy a tied volt, kiesett a zsebedből!

A vázseci káplán így szólt a rabhoz, aki már harmadszor törte fel a perselyt:
– Fiam, ha kiszabadulsz, szívesen segítségedre leszek.
– Köszönöm a felajánlást, tiszteleendő atyám – válaszolt a rab –, de ehhez szakember kell.

Forrás: Kinczler Irén: Humor az egyházban is, Fébé, 2002

Épüljetek! – Evangélikus gyülekezet a gyakorlatban
Evangélikus Missziói Központ – Magyar Evangélikus Rádiómisszió és a Magyarországi Evangélikus Egyház missziói bizottsága, Budapest, 2012

A kötetben hatvan szerző hetven cikke található háromszáz oldalon. A gyülekezetépítést érintő 18 rovat címei:
istentisztelet; templom; gyermekek; ifjúság; család; csoportok, kis közösségek; evangelizáció és misszió; egyéb eszközök a gyülekezetépítésben; missziói munkák; látogatás, családgondozás; gyülekezeti diakónia; lelki-gondozás, lelkipásztori beszélgetések; kazuálék; presbitérium, munkatársak; gyülekezetek; intézmények; média; kapcsolatok.

Tisztelt Szerkesztőség!

Először nem akartam ezzel foglalkozni, aztán mivel nehéz anyagi helyzetben voltam, mégis válaszoltam a levélre. Küldtek egy kis kézműves ajándéktárgyat is, ami tetszett nekem és megtartottam. Ezután egyéves levelezés kezdődött, küldözgették a tárgyakat, ilyen-olyan címen különböző összegeket kellett fizetnem, de a nyereségemet csak nem kaptam meg. Folyamatosan jöttek postán a „mágikus” tárgyak, és szeánszok leírása, hogy hogyan lehet pénzt csinálni.

Dr. Garádi

Péter, a Híd című lap

2013/1. számában megjelent: *Beszélni arról, amiről nem szoktunk* című írásának kezdő soraiban olvasható felhívásra jelentkeztem mint evangélikus egyháztag, aki egyértelmű és biblikus tanítást kapott bibliáorán, igehirdetésben és kiadványokból a babonaságról, spiritizmusról, annak lelki hatásairól, következményeiről, és mégis elbukott ezen a téren.

Életem delén, a rendszerváltáskor tértem meg. Nem voltam babonás, nem folytattam okkult praktikákat, de kártyát vettem a barátnőimnek, akik örömmel közölték, hogy minden úgy lett, ahogyan megíjoltam. Nem voltam istenhívő, „véletlenül” nyílt lehetőség számomra, hogy a hit és Isten felé forduljak. Lelkes krisztushívő lettem, eltértem a kártyát és minden egyebet, amiről úgy éreztem, hogy elvált Istentől. Örömmel jártam bibliára, ahol meghallottam, hogy mi mindent jelent az okkultizmus. Nagyon örültem, hogy megszabadultam minden olyan tárgytól, aminek ehhez köze lehet. Húsz évig békében, kiegyensúlyozottan éltem.

Egy napon értesítést kaptam egy külföldi újságtól, hogy miért nem jelentkezem a pénzemért, már korábban megírták nekem, hogy 18 millió forintot nyertem.

Mintha megéreztek volna, hogy mikor akarok kiszállni, olyankor jött egy „szigorúan bizalmas” feliratú levél olyan szöveggel, aminek nem bírtam ellenállni. Mivel érdekes volt, nem tudtam abbahagyni, és reméltem, hogy a végén talán mégis kapok valamennyi pénzt.

Mindeközben Isten kiszorult az életemből. Egész idő alatt tudtam, hogy az Úr által tiltott dolgot művelek, mégis folytattam a magányos szeánszokat, Ő pedig hagyott játszani. Egyre több rossz dolog következett az életemben, és kétségbe estem, hogy mibe keveredtem. Mivel tudatosan tilos dolgot műveltem, elfordultam Istentől, kitétem magam a gonosz támadásának. Olyan negatív tulajdonságokat fedeztem fel magamban, amelyek korábban nem jellemeztek: kapzsiság, irigység, halálvágy, átkozódás. Végül idegi problémákkal kórházba kerültem, lakásomat többször kirabolták, barátnőim elfordultak tőlem stb.

Kedves Hittestvéreim! Kérem, vegyék komolyan az okkultizmus romboló hatását! Kerüljék az ártalmatlanak tűnő tevékenységeket is!

Az Úr kimondhatatlan kegyelemmel, szeretettel van a megtérő bűnös iránt, s ha Hozzá fordulunk, meggyógyítja tiltott praktikákba bonyolódott lelkünket! • H. J.

Bundás kutya 1998 februárjában született, áprilisban került hozzám. Egyedül élek, így ő lett a családom. Sokszor úgy éreztem, hogy még a gondolataimat is tudja, megérzi, ha szomorú vagyok. Amikor több nap után érkeztem haza kórházból vagy nyaralásból, mindig nagy örömmel fogadott, felugrált rám, én pedig átöleltem. Bundás nagyon hiányzik nekem, jóindulatú, hálás barátom volt. Mióta meghalt, megsímogatom a szomszéd kutyákat, ha találkozom velük, és közben arra gondolok, hogy egy kutya is lehet társ, akiért hálásak lehetünk.

• RÉDLI ZOLI

A levél írója régi barátunk, testvérünk. A hűvösvölgyi evangélikus szeretetthonban nőtt fel. Ifjúsági körünkben családra talált. Kőbányai szolgálati lakásában éveken át csak Bundás várt rá. „Megalkotta a földi állatokat, és látta Istent, hogy ez jó.” • Szl

A Missziói Központ hírei

A missziói lelkész szolgálatai és egyéb események

FEBRUÁR

- *Keresztény életforma* – két előadás és evangelizációs igehirdetés az országos baptista ifjúsági konferencián Debrecenben
- Igihirdetés a debreceni Csapókeri Református Gyülekezetben
- Éves megbeszélés egyházkerületi missziós lelkészekkel
- Munkamegbeszélés Fabiny Tamás püspökkel
- Felvidéki evangélikus missziós értekezlet Budapesten
- Evangelizáció Albortiben az év igéje alapján
- Igihirdetés és beszámoló Csömörön
- Találkozás *Ulrich Parzany* német evangelizátorral a MEÖT-ben
- EBBE-est (Avi Snyder) és közgyűlés
- Kórházlelkészek éves megbeszélése
- Az alkoholbeteg-mentő misszió értekezlete az országos irodában
- Igihirdetés a külmissziói egyesület (EKME) csendesnapján
- *A Szentlélek személye és munkája ma* – Aliansz Teológiai Műhely Piliscsabán

MÁRCIUS

- Lelkészkonferencia és tanulmányi út a dél-afrikai KwaSizabantu misszióban
- A missziói bizottság alakuló értekezlete és éves missziói konzultáció Piliscsabán
- Evangelizáció és előadás a kárpátaljai Újbátyuban, Bakosiban és Beregsomban
- Igazgatótanács ülés a Missziói Központban

ÁPRILIS

- *Az evangelizáció szükségszerűsége és lehetőségei* – előadás a Dunántúli Református Egyházkerület lelkész-továbbképző tanfolyamán
- Házi bibliára Soroksáron
- *Konfliktuskezelés* – stúdióbeszélgetés és élő telefonos műsor a PAX televízióban
- *Olvaszuk együtt Luthert!* – EBBE-alkalom (Tubán József)
- *Az evangélium és különböző szerepvállalásaink a történelemben* – konferencia Kassán
- Reggeli áhítat az országos irodában
- Missziói bizottsági ülés
- *Keresztység a mai Magyarországon* – előadás pedagógusoknak a mezőbényi evangélikus gimnáziumban
- Nick Vujicic Budapesten
- Igihirdetés és keresztelő Budafokon
- Értekezlet a hazai és felvidéki testvérgyülekezeti kapcsolatokról
- Országos megbeszélés a férfimiszióról
- Beszámoló a dél-afrikai utamról a Roma Galériában
- *Maradj életben!* – szolgálatok a várpartolai hajléktalanszállón, óvodában és gyülekezetben

Előzetes a 2013. év országos missziói eseményeiből

- június 30. – július 3. országos missziói konferencia, Piliscsaba
- július 14–20. vaktábor, Piliscsaba
- július 25–29. *Közös asztal* roma-magyar konferencia, Telekgerendás
- augusztus 21–25. Balaton-NET, Balatonszemes
- október 12. országos evangelizáció, Deák tér

„Kegyelemből van üdvösségetek...” (Ef 2,8)

MISSZIÓI KONFERENCIA az Evangélikus Missziói Központ szervezésében június 30-tól július 4-ig a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban

Szolgálattevők:

Szemerei János püspök, Orbán Attila misszionárius-lelkész, Szárazd B. Pintér Márta női missziói lelkész Györfi Mihály nyírteleki lelkész Malik Péter lucfalvai lelkész Deák László iskolalelkész Kósa Gergely bokodi lelkész Bódis Miklós erdélyi református lelképásztor Szűcs Péter Pál, Balogh Tibor, Káli-Horváth Kálmán előadóművészek és a Rádiómisszió munkatársai

RÉSZVÉTELI DÍJ: 8200 Ft, a 4–10 éves korúaknak 4100 Ft (A részvételi díj támogatott. Aki tud, adjon többet, hogy vendégül láthassunk olyanokat is, akiknek nincs lehetőségük a részvételi díj kifizetésére.)

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ: 2013. június 15.

Jelentkezni lehet postai úton, telefonon vagy e-mailben a Missziói Központnál: Evangélikus Missziói Központ 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40. Tel.: 06 1 400 3057; e-mail: evmis@lutheran.hu

Néhány ajánlott szervezet, intézmény, szolgálat

Magyarországi Evangélikus Egyház

Naprakész információkat, híreket olvashatunk az egyházunkban zajló programokról, eseményekről. Megtaláljuk személyek, intézmények elérhetőségét, illetve a napi igeolvasmányt, valamint feltehetünk kérdéseket írásban.

Honlap: www.evangelikus.hu

Evangélikus egyszeregy

Elsősorban azoknak szól, akik ritkán jutnak el templomba és kevés alkalmuk nyílik részt venni a gyülekezet életében, de szívesen keresztelik meg gyermeküket és fontosnak tartják a konfirmációt. Mindazok számára hasznos, akiket érdekel, hogy miért éppen úgy zajlik egy istentisztelet, ahogy? Mit jelképeznek a templom tárgyai és miért hívják evangélikusnak a mi egyházunkat?

Használható lexikonként egy-egy téma gyors áttekintésére. Gyakorlati kézikönyvként is forgathatja, aki szeretne eligazodni az egyházi alkalmak között, például az istentisztelet és az esküvő menetében.

Honlap: www.egyszeregy.hu

Magyar Evangélikus Konferencia (MAEK)

A Kárpát-medencében és a világon bárhol élő magyar anyanyelvű evangélikus (protestáns) egyházak, gyülekezetek, illetve a nem magyar nyelvű egyházak közösségében élő magyar anyanyelvű evangélikusok testvéri és szolgálati közössége.

Postacím: 1088 Budapest, Puskin u. 12.

Telefon: 06 1 338 2302

E-mail: maek@lutheran.hu

Honlap: maek.lutheran.hu

Szentírás Szövetség

Célja, hogy a gyülekezetekkel együttműködve megismertesse Isten örömeit a gyermekekkel, fiatalokkal és családokkal, valamint bátorítson minden korosztályt arra, hogy az Istennel való ta-

lálkozást keresse a napi bibliaolvasásban és imádkozásban, hogy így Jézus Krisztusban való személyes hitre jusson, növekedjen Krisztusban és elkötelezett gyülekezeti tagként szolgáljon a világban.

Postacím: 1091 Budapest, Kálvin tér 8.

I. udvar I. em./6.

Telefon/fax: 06 1 216 5115

E-mail: iroda@szentirasszovetseg.net

Honlap: www.szentirasszovetseg.net

Apológia Alapítvány – Apológia Kutatóközpont

Napjaink vallási mozgalmainak egyre szívesebb és állandóan változó palettáján az átlagos kereső, hívő, teológus vagy lelkész számára igen nehéz a tájékozódás. Egyre több kihívás éri a keresztény hitet, és ezek többsége megfelelő válasz nélkül marad. Ezért az Apológia Alapítvány egy olyan szolgálat támogatására jött létre, amely hitvédelemre szakosodott teológiai ismeretterjesztést végez. Így kívánja az egyetemes keresztény egyházat és a vallási keresésben levőket szolgálni.

Postacím: Pf.22. Budapest 1576

E-mail: info@apologia.hu

Honlap: www.apologia.hu

Kiáltás az Életért Egyesület – Válságterhességi Tanácsadó Központ

Válságterhességbe jutott lányok és nők hasznos és valóban alkalmazható segítséget kapnak. Az egyesület célja még azon nők és férfiak segítése is, akik abortusz utáni szindrómában (PAS) szenvednek. A honlapot elsősorban nehéz körülményekkel szembesülő várandós nők tájékoztatására készítették, de mindenki találhat hasznos és érdekes információkat.

A következő két telefonszámon **a nap 24 órájában** lehet segítséget kérni: Budapesten és vonzaskörzetében: **06 70 225 2525**, illetve a Dél-Dunántúlon és vonzaskörzetében: **06 30 40 99 300**

Cím: 1065 Budapest, Nagymező utca 49. I. em./1. 50-es kapucsengő

Telefon: 06 1 333 4440

Nyitva tartás:

Hétfő: 9.30–18.30

Kedd: 9.30–17.30

Szerda: 9–13 óra

E-mail: valsagterhesseg@freemail.hu

Honlap: www.valsagterhesseg.hu

Magyar Asszonyok Érdekszövetsége

2000-ben alakult ernyőszervezet, mely számos polgári és keresztény értékrendű, női vagy nőket segítő civil szervezetet képviselve van jelen a közéletben. Szakmai konferenciákat, kulturális eseményeket, előadóesteket rendeznek. Az asszonyszövetség a lányoknak, asszonyoknak és civil szervezeteknek olyan együttműködése, amely a természetes női ideált képviselve elősegíti a nőknek a családban, a munkában és a közéletben való kiteljesítését.

Cím: 1011 Budapest, Hunyadi János u. 9.

Honlap: www.asszonyszovetseg.hu

Alfa Magzat-, Csecsemő-, Gyermekek és Családvédelmi Szövetség

Az Alfa Szövetség célja, hogy a magzatukat nemkívántként hordó kismamák figyelmét felhívja arra a felelős szerepre, amit születendő gyermekük életében töltenek be, ugyanakkor a valódi döntési, választási szabadságot juttatja érvényre, amikor a törvény által felkínált abortusz lehetőségével szemben felajánlja a terhes nő támogatását abban, hogy gyermekét kihordja és megszüljje, gondozását-nevelését vállalja. Munkatársai önkéntesen, ellenszolgáltatás nélkül, szabadidejükben végzik gyermekmentő tevékenységüket.

Postacím: 1537 Budapest, Pf. 453/370

Telefon: 06 30 9226 774 (elnök),

06 30 9226 775 (főtitkár),

örökbecfogatás: 06 30 9226 776

E-mail: alfa@alfaszovetseg.hu

Honlap: www.alfaszovetseg.hu

Enyém, tiéd, miénk, Övé

Menjetek el tehát...

www.balaton-net.hu • info@balaton-net.hu • (20) 775 8627

2013. augusztus 21–25. • Balatonszemes

A 2013.
ÉV IGÉJE

„Mert nincsen itt maradandó városunk,
hanem az eljövendőt keressük.” (Zsid 13,14)

Partnereink:

